

BOLU'DAN TÜRK DÜNYASINA

KÖROĞLU

ÇALIŞMALARININ

DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI

ULUSLARARASI ÇALIŞTAYI

FROM BOLU TO TURKIC WORLD

THE PAST, PRESENT AND FUTURE OF THE KOROGLU
STUDIES INTERNATIONAL WORKSHOP

Bildiri Özetleri Kitabı

Abstract Book

EDİTÖR / EDITOR

Yrd. Doç. Dr. Azize AKTAŞ YASA

İNGİLİZCE EDİTÖRLERİ / ENGLISH EDITORS

Yrd. Doç. Dr. Pınar FEDAKÂR - Dr. Mustafa DUMAN

15 - 16 EYLÜL 2017 BOLU

Bolu, September 15-16 2017

AİBÜ Bolu Halk Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi (BAMER)Yayınları No: 17
AIBU Bolu Folk Culture Research and Application Center Publications: 17

**BOLU'DAN TÜRK DÜNYASINA
KÖROĞLU ÇALIŞMALARININ DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI
ULUSLARARASI ÇALIŞTAYI
15-16 EYLÜL 2017, BOLU
BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI**

**FROM BOLU TO TURKIC WORLD
THE PAST, PRESENT AND FUTURE OF THE KOROGLU STUDIES
INTERNATIONAL WORKSHOP
BOLU, SEPTEMBER 15-16 2017
ABSTRACT BOOK**

EDİTÖR / EDITOR
Yrd. Doç. Dr. Azize AKTAŞ YASA

İNGİLİZCE EDİTÖRLERİ / ENGLISH EDITORS
Yrd. Doç. Dr. Pınar FEDAKÂR- Dr. Mustafa DUMAN

Copyright / Yayın Hakları: Abant İzzet Baysal Üniversitesine aittir.

Basım Tarihi: Ağustos 2017

Basım Adedi: 300

Kapak Tasarımı: Nimet Çelebi

ISBN
978-975-321-048-5

Sertifika No
11807

Baskı
STEP AJANS Matbaa Ltd. Şirketi
Göztepe Mahallesi Bosna Caddesi
No:11 Bağcılar İstanbul

İSTANBUL 2017

Ziraat Bankası

ONUR KURULU | *Honour Committee*

Aydın BARUŞ | Bolu Valisi

Alaaddin YILMAZ | Bolu Belediye Başkanı

Prof. Dr. Mustafa ALIŞARLI | Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Hatice Beril DEDEOĞLU | Ege Üniversitesi Rektör V.

Prof. Dr. Öcal OĞUZ | UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Başkanı

DÜZENLEME KURULU | *Organizing Committee*

-ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ / EGE ÜNİVERSİTESİ-

Prof. Dr. Erol AYAZ | Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Metin EKİCİ | Ege Ün. Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Müdürü

Yrd. Doç. Dr. Azize AKTAŞ YASA | Abant İzzet Baysal Ün. BAMER Müdürü

Doç. Dr. Muvaffak DURANLI | Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Müdür Yrd.

Doç. Dr. Nuray ÖZDEMİR | Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Öğr. Üyesi

Doç. Dr. Selami ÖZSOY | Abant İzzet Baysal Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Faruk ÖZTÜRK | Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Mehmet SÜME | Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fak. Öğr. Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Filiz YILDIZ | AİBÜ Bolu Meslek Yüksek Okulu Öğretim Üyesi

Öğrt. Görv. Semra BOZDOĞAN | AİBÜ Gerede Meslek Yüksek Okulu Öğretim Görevlisi

Uzm. Nimet ÇELEBİ | Abant İzzet Baysal Üniversitesi Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

-BOLU BELEDİYE BAŞKANLIĞI-

Emine DAVARCIOĞLU | Bolu Belediyesi Başkan Yrd.-Koroğlu Festivali Sorumlusu ve Yürütme Kurulu Bşk.

Güler MERT | Bolu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü - Koroğlu Festivali Yürütme Kurulu Ü.

Sadık KAYMAZ | Bolu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdür Yrd. - Festival Sekreteryası

İsmail ŞENTÜRK | Bolu Belediyesi Bolu Araştırmaları Merkezi Sorumlusu - Festival Sekreteryası

Arif ÖNDER | Bolu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü - Festival Sekreteryası

Sevim ÖZNUR | Bolu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü - Festival Sekreteryası

BİLİM KURULU | *Scientific Committee*

Prof. Dr. Ali Berat ALPTEKİN | Necmettin Erbakan Üniversitesi, TÜRKİYE

Prof. Dr. Mustafa ARSLAN | Pamukkale Üniversitesi, TÜRKİYE

Prof. Dr. Ali DUymAZ | Balıkesir Üniversitesi, TÜRKİYE

Prof. Dr. Şakir İBRAYEV | Avrasya Milli Üniversitesi, KAZAKİSTAN

Prof. Dr. Muhtar KAZIMOĞLU | Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi, AZERBAYCAN

Prof. Dr. Cabbar İŞANKUL | Özbekistan Bilimler Akademisi, ÖZBEKİSTAN

Prof. Dr. Karl REICHEL | Bonn Üniversitesi, ALMANYA

Prof. Dr. Gülsel SEV | Abant İzzet Baysal Üniversitesi, TÜRKİYE

Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN | Ege Üniversitesi, Emekli Öğretim Üyesi, TÜRKİYE

Prof. Dr. Ali YAKICI | Gazi Üniversitesi, TÜRKİYE

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM | Hacettepe Üniversitesi, Emekli Öğretim Üyesi, TÜRKİYE

Doç. Dr. Abdülhekim MEHMET | Milletler (Minzu) Üniversitesi, ÇİN

Doç. Dr. Kuanyshbek KENZHALIN | L. Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi, KAZAKİSTAN

Yrd. Doç. Dr. Nevriye ÇUFADAR | Şumen Üniversitesi, BULGARİSTAN

Hamdi HASAN | Araştırmacı-Yazar, MAKEDONYA

SEKRETARYA

Öğretmen Orhan AYTAR | Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Alperen YASA | Abant İzzet Baysal Üniversitesi

BOLU'DAN TÜRK DÜNYASINA
**KÖROĞLU ÇALIŞMALARININ
DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI**

ULUSLARARASI ÇALIŞTAYI
15-16 Eylül 2017

**BOLU'DAN TÜRK DÜNYASINA
KÖROĞLU ÇALIŞMALARININ DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI
ULUSLARARASI ÇALIŞTAYI HAKKINDA**

Türk boyları arasında en geniş yayılma sahasına sahip destanlardan biri olan Köroğlu aynı zamanda tarihsel ve mitolojik yönleriyle tanınan bir halk ozanı ve halk kahramanıdır. Köroğlu Destanı Türkiye Türkleri, Azeriler, Kazaklar, Türkmenler, Özbekler, Uygurlar tarafından bilinmekte ve anlatılmakta, Türk dünyasının yanı sıra onlara komşu milletlerde; İran, Mısır, Kafkasya, Suriye ve Balkanlarda yaşatılmaktadır. Hatta öyle ki Türkçenin yanında Ermenice, Gürcüce, Kürtçe, Abazaca, Arapça, Tacikçe Afganca anlatıldığı kollar da bulunmaktadır. Bu anlatmalarda, Köroğlu'nun hayatı, kişiliği, ailesi, mücadeleleri gibi hususlarda zaman, yer, anlatıcı ve dinleyici unsurlarına bağlı olarak farklı bilgiler yer almaktadır. Türkiye söz konusu olduğunda, burada anlatılan kollarda Köroğlu'nun babasının gözlerini kör eden kişi olarak bilinen Bolu Beyi'nden dolayı Bolu ve civarı ön plana çıkmıştır. Prof. Dr. Faruk Sümer tarafından tespit edilen tarihi kayıtlar da Köroğlu'nun Anadolu'da Bolu ile birlikte anılmasını güçlendiren bir başka etken olmuştur.

Böylesine geniş bir çevrede yaşatılan Köroğlu Destanı ve farklı kollardan oluşan hikâyeleri, Türklerin geçmişten günümüze uzanan tarihi, sosyal, dini ve kültürel hayatının ve değer yargılarının daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu nedenle 1982 yılından bu yana ülkemizde Köroğlu'nun farklı yönleri üzerinde duran değişik görüşlerin değerlendirildiği seminer, çalıştay ve sempozyumlar düzenlenmiş, söz konusu çalışmaların bildirileri yayınlanmış ayrıca konu makale, kitap, yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarında ele alınarak ciddi bir yayın birikimi oluşturulmuştur. Aynı şekilde Köroğlu'nun anlatıldığı, yaşadığı ve yaşatıldığı tüm coğrafyalarda Köroğlu'nu ele alan çalışmalar esas itibarıyla iki ana versiyon üzerinden yapılmaya devam etmektedir.

Geçen yıl gerçekleştirilen VI. Uluslararası Köroğlu Sempozyumunun Değerlendirme Oturumu sonunda ortaya çıkan görüşler doğrultusunda, bu yıl Abant İzzet Baysal Üniversitesi ev sahipliğinde, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Bolu Halk Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, Bolu Belediyesi ve Bolu Valiliği işbirliği ile 15-16 Eylül 2017 tarihleri arasında Bolu'da düzenlenecek uluslararası bir çalıştay ile Köroğlu çalışmalarının dünden bugüne bir değerlendirmesinin yapılması ve bundan sonra yapılacak Köroğlu çalışmaları için bir yol haritası oluşturulması planlanmıştır. Köroğlu geleneğinin yaşatıldığı tüm coğrafyaların temsil edileceği çalıştayda, bu coğrafyalarda yapılan bilimsel çalışmaların en doğudan en batıya doğru hem Türkiye'den hem de söz konusu coğrafyalardan gelecek bilim insanları tarafından tahlili ve tenkidi bir bakış açısı ile değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Dileğimiz 11 ülkeden 41 bilim insanının katılacağı bu çalıştayın Köroğlu çalışmaları için bir kaynak teşkil etmesi ve yol gösterici olmasıdır.

Saygılarımızla

Çalıştay Düzenleme Kurulu Adına
Yrd. Doç. Dr. Azize AKTAŞ YASA

BİLDİRİ ÖZETLERİ
ABSTRACTS

ÇİN'DE EMİR GÖROĞLI DESTANI ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Doç. Dr. Adem ÖGER

Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/ TÜRKİYE

ademoger@gmail.com

ÖZET: Köroğlu, Türk boyları arasında en geniş yayılma sahasına sahip destanlardan biridir. Bugün Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar Türk dünyasında ve komşu halklar arasında tanınan Köroğlu ile ilgili çok farklı anlatımlarla karşılaşmaktayız. Bu anlatımlarda, Köroğlu'nun hayatı, kişiliği, ailesi, mücadeleleri gibi hususlarla ilgili olarak farklı bilgiler yer almaktadır. Söz konusu destanın Uygur sahasındaki varyantı “Emir Göroğlu” adını taşır.

Çin'de Emir Göroğlu destanı üzerine derleme ve yayın çalışmaları 1980'li yıllarda başlamıştır. İlk çalışmalar daha çok metin neşri şeklinde gerçekleşmiştir. Bu konudaki son derleme çalışması ise 2016 yılında Prof. Dr. Rahile Dawut ve proje ekibi tarafından Kosrap/Atuş'ta gerçekleştirilmiştir. Söz konusu derleme önceliklerden farklı olarak metni tespit etmenin yanı sıra anlatıcı, ezgi, müzik aleti ve bağlamı da içine alacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Bu derleme Uygurlara ait 30 destan/halk hikâyesi ile birlikte kitap ve CD olarak yayıma hazırlanma aşamasındadır.

Bildirimizde, Emir Göroğlu destanı üzerine Çin'de yapılan derleme çalışmaları ve bilimsel yayınlar kronolojik olarak tanıtılıp değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Emir Göroğlu, Çin, Destan.*

THE STUDIES ON THE EPIC OF EMİR GÖROĞLI IN CHINA

ABSTRACT: Köroğlu, one of the Turkish world's epics, has the widest spreading area. Today, we encounter various stories about Köroğlu in the Turkish world and among the neighboring peoples from the Adriatic to the Great Wall. Different information about the life, personality, family, and conflicts of Köroğlu are mentioned in these narratives. The epic is known as “Emir Göroğlu” in Uyghur area.

The compilation and publication studies on the Emir Göroğlu epic started in the 1980s in China. The first studies were mostly text-based. The last review work on this subject was performed in the Kosrap/Atuş, 2016. The compilation was realized by Prof. Dr. Rahile Dawut and her project team. This work was different from previous ones. They cover also narrator, melody, musical instrument and context as well as text. The compilation is being prepared for publishing books and CDs along with 30 epics or folk stories of Uighurs.

In this paper, the compilation studies and scientific publications in China will be chronologically introduced, and then these will be evaluated.

Keywords: *Emir Göroğlu, China, Epic.*

GEÇMİŞDEN GÜNÜMÜZE İRAN'DA KÖROĞLU

Ali BARAZANDEH TÜRK

Araştırmacı/ İRAN

azerses2@gmail.com

ÖZET: Tuna'dan Orta Asya'ya uzanan geniş bir coğrafyada tanınan Köroğlu destanı pek çok açıdan araştırılabilir. Köroğlu, tarihin ünlü ve nadir şahsiyetlerindedir ve çağlar boyu kahramanlıklarıyla milletlerde derin etkiler bırakmıştır. Türk destanları içinde günümüze en yakın destan sayılması Köroğlu'nun, bugüne kadar aynı tesir ve kuvvete yaşamasının sebeplerindedir. Köroğlu destanının ilk varyantı yaklaşık yüz altmış yıldan artıktır ki, arşivlerde mevcuttur. Destan ayrı ayrı kol ve epizotları, hikâye ve rivayetleri içeren sözlü ve yazılı anlatım şeklinde uzun bir süreçte oluşmuştur. 17-18. yüzyıllara ait Azerbaycan cönklerinde, aynı formada komşu ülkelerde toplanmış el yazmalarında, şiir mecmualarında, örneğin "Nağmeler kitabı"nda (Tebriz, 25 Ocak, 1721), Andelib Karacadağ'ın "Şiirler mecmuası"nda (1804) Köroğlu'nun ismiyle bağlı örnekler bulunur. Görüldüğü gibi Köroğlu'nun en eski yazıya alınmaları İran, Azerbaycan özellikle Tebriz kentine aittir. Sunumumuzun konusu İran'da Köroğlu ve Köroğlu ile ilgili kaynaklardır.

Anahtar Kelimeler: *İran, Köroğlu, Tebriz.*

KÖROĞLU IN IRAN FROM THE PAST TO THE PRESENT

ABSTRACT: Köroğlu story has a wide geographical area from Tuna to Middle East can be studied various aspects. Köroğlu is a famous and rare character that had a great influence on nations. Nowadays, Köroğlu is considered as one of the closest stories to our era, lives with the same effect. The first variant of this story has available in archives for about more than one hundred and sixty years. The story has different parts, episodes, and narrations, both in written and oral form. Some samples of this story are in the collections that are written in Azerbaijan during 17-18th centuries, handwritten of other neighbor countries, and poetry collections such as "Nağmeler Kitabında" (Tabriz, 25 Jan., 1721), and the Poetry Collection by Andelib Karacadağ (1804). As it can be observed, the oldest version of the story belongs to Iran, Azerbaijan and especially Tabriz city. The subject of this paper is the sources about Köroğlu in Iran.

Keywords: *İran, Köroğlu, Tabriz.*

TÜRKİYE’DEKİ KÖROĞLU ÇALIŞMALARININ DÜNÜ, BUGÜNÜ VE GELECEĞİ (BİLİMSEL ESERLER)

Prof. Dr. Ali DUYMAZ

*Bahkesir Üniversitesi/ TÜRKİYE
ali_duymaz@hotmail.com*

ÖZET: Bu bildiriye Köroğlu üzerine Türkiye’de yapılmış/yayımlanmış çalışmalardan kitap hacminde olan ve bilimsel araştırma niteliği taşıyan eserler üzerine değerlendirmeler yer alacaktır.

Ancak Türkiye yayın hayatında 1800’lü yıllardan itibaren görülmeye başlanan ilk taş baskı ve eski harfli matbu metinler de değerlendirmeye alınacaktır. Ayrıca A. Chodzko, V. Radloff ve I. Kunos gibi kimi yabancı veya Fuzuli Bayat gibi Azerbaycanlı araştırmacıların eserlerine de değinmeler şeklinde yer verilecektir. Şüphesiz ki Köroğlu’nun tarihsel kimliği üzerinde görüş beyan eden, başta Mustafa Akdağ’ın eserleri olmak üzere bazı çalışmalar da konuya katkıları oranında bildiriye dâhil edilecektir. Bildirinin ekseninde Pertev Naili Boratav, Metin Ekici ve Zekeriya Karadavut’un kitapları yer alacaktır. Bildirinin amacı, Türkiye sahasında yapılan veya Türkiye’de de yayımlanan Köroğlu ile ilgili bilimsel kitapların yaklaşımlarını yöntem ve teknikleri açısından değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: *Köroğlu, Bilimsel Kitaplar, Pertev Naili Boratav, Metin Ekici, Zekeriya Karadavut.*

THE PAST, PRESENT AND THE FUTURE OF THE KOROGLU STUDIES IN TURKEY (SCIENTIFIC WORKS)

ABSTRACT: In this paper, it will take place the works on Köroğlu published in book size and which have characteristics of scientific research in Turkey. Besides, the first lithographies and ancient texts to have been seen after the 1800s in the publication life of Turkey will also be evaluated. It will also be mentioned as a reference to the works of some foreigners such as A. Chodzko, V. Radloff and I. Kunos, or Azerbaijani researchers such as Fuzuli Bayat. Certainly, some works that express the opinion on the historical identity of Köroğlu like Mustafa Akdağ’s works will be included in their contribution rate.

Pertev Naili Boratav, Metin Ekici and Zekeriya Karadavut’s books will be at the center of this paper. The aim of this study is to examine the approach of Köroğlu’s methods and techniques of the scientific books are made in or published in Turkey.

Keywords: *Koroglu, Scientific Books, Pertev Naili Boratav, Metin Ekici, Zekeriya Karadavut.*

TÜRKİYE’DE KÖROĞLU ÇALIŞMALARININ TARİHİ BOYUTU/ TARİHİ BELGELERDE KÖROĞLU KONUSUNDA YAPILAN ÇALIŞMALARIN DÜNÜ, BUGÜNÜ VE YARINI

Prof. Dr. Ali YAKICI

Gazi Üniversitesi/ TÜRKİYE
yakiciali@gmail.com

ÖZET: Türk dünyasının ortak destanı olarak kabul gören Köroğlu’nun hayali bir anlatı kahramanı mı yoksa tarihi bir kişinin etrafında anlatılan; anlatıldığı coğrafyalarda destan, hikâye, masal vb. türlerle ifade edilen bir sözlü anlatı metni mi olduğu konusunda bugüne kadar yapılan araştırmalarda kesin bir sonuca ulaşılamadığı görülmektedir. Anlatı metni bağlamında Köroğlu’nun bir destan, hikâye ya da masal kahramanı olduğuna dair önemli oranda çalışma bulunurken tarihi bir kahraman ya da kişi olduğu konusunda yapılan çalışmalar yetersiz ve mevcutlardan da somut verilere ulaşılamamaktadır. Bu bakımdan Köroğlu’nun tarihi bir kişi; bir Osmanlı askeri, Yeniçeri, eşkıya ya da ozan olduğuna dair yapılan çalışmaların araştırmacısı açısından değerli olmakla birlikte yetersiz olduğu belirgindir.

Köroğlu konusunda Türkiye’de yapılan çalışmalara bakıldığında Köroğlu’nun tarihi kişiliği üzerine kitap ya da yazılarında görüş belirten ve bu konuya özel çalışmaları bulunanların başında şu isimler gelmektedir: Evliya Çelebi, A. Chadzko, T. Arakel, Fuat Köprülü, Pertev Naili Boratav, Faruk Sümer, Mustafa Akdağ, Yücel Özkaya, Enver Konukçu, İlhan Başgöz vd.

Köroğlu’nun tarihi kişiliği üzerinde görüş belirten kitap ve yazılar ile yapılan çalışmaların çoğunda bu kişinin Bolu’nun Gerede ilçesine bağlı Soyuk (Sayık) köyünden Ruşen adlı biri olduğu, civardaki köy ve evlere baskınlar yapıp adam öldürdüğü ya da yaraladığı, kız kaçırdığı, yol kesip adam soyduğu, Osmanlı ordusuna karşı baş kaldıran ve savaştan bir Celali olduğu hususunda bilgiler verilmektedir. Bu çalışmalardan bazılarında da Köroğlu’nun bir ozan olduğuna, kimilerinde de eşkıya ve ozan Köroğlu’nun aynı kişi olduğuna dair bilgiler yer almaktadır.

Tarafımızdan gerçekleştirilecek olan bu çalışmada öncelikli olarak Köroğlu’nun tarihi bir kişilik olarak varlığından söz eden çalışmalar kronolojik olarak verilecek, bu çalışmalar kendi içinde sınıflandırılacak ve bu sınıflandırma sonucunda Köroğlu’nun tarihi bir kişilik olarak nereli olduğu, soyu, eşkıya, ozan ya da kahraman olarak yeri belirtilecektir.

Bütün bu bilgilerin ışığında destan kahramanı Köroğlu’nun Türkiye sahasında tarihi bir kişi olarak tespit edilen/ var sayılan kişi ya da kişilerin ad almasında mı etkili olduğu yoksa mühimme defterlerinde/ arşiv belgelerinde varlığından söz edilen bu kişi/ kişilerin özellikle hikâye türündeki anlatıların doğuşunu mu hazırladığı ele alınıp tartışılacak ve bir sonuca bağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Türkiye, Köroğlu Çalışmaları, Tarihi Belge, Tarihi Kişilik.*

HISTORICAL PROCESS OF THE STUDIES ON KÖROĞLU/ HISTORICAL DOCUMENTS OF THE STUDIES ON KÖROĞLU

ABSTRACT: It has been seen that there is no definite result in the studies on whether Köroğlu, who is accepted as the common epic of the Turkish world, is an imaginary narrative hero or a historical person around whom epics, minstrel stories, and fairy tales have been told. In the context of the narrative text, studies on the fact that Köroğlu is a historical hero or a person are insufficient while there is a considerable amount of studies on the fact that he is an epic, a story or a fairy tale hero. In this respect, it is seen that the studies on the historical person Köroğlu (an Ottoman military, janissary, bandit or minstrel) are insufficient.

When we look at the studies in Turkey about Köroğlu, the following names are pioneer ones who mentioned Köroğlu's historical personality in his books or other works and who have special studies on this subject: Evliya Çelebi, A. Chadzko, T. Arakel, Fuat Köprülü, Pertev Naili Boratav, Faruk Sümer, Mustafa Akdağ, Yücel Özkaya, Enver Konukçu, İlhan Başgöz.

In the majority of the books and writings about the historical personality of Köroğlu, there is information that Köroğlu's principal name is Ruşen from Soyuk (Sayık) village of Gerede district of Bolu; he raids villages and houses in the neighborhood and kills or wounds, kidnaps girls, cuts off people and robs them; he is a Jalali who revolts and fight against the Ottoman army.

In this study, primarily the works that mention Köroğlu as a historical personality will be given in chronological order. Then, these studies will be classified and as a result of this classification certain information will be seek about where Köroğlu is from, his historical personality, family, and his identity of bandit, minstrel or hero.

In the light of this information, it will be addressed that whether the epic hero Köroğlu is influential in taking the name of the person or persons identified as a historical person in Turkey or these people, who are mentioned in the archive documents, especially prepare the emerging of the stories.

Keywords: Turkey, Studies on Köroğlu, Historical Document, Historical Personage.

EMİR GÖROĞLU DESTANI ÜZERİNDE TÜRKİYE'DE YAPILAN ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Alimcan İNAYET

*Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE
alim1962@hotmail.com*

ÖZET: Köroğlu Destanı, Türk dünyasının ortak değerlerinden birisidir. Anadolu sahası başta olmak üzere, Orta Asya Türk boyları arasında da bu destanın çok sayıda varyant ve kolları

bulunmaktadır. Söz konusu destanın Uygur sahasındaki varyantı “Emir Göroğlı” adını taşır. Bu varyant Erşidin Tatlık tarafından 1983 yılında Urumçi’de çıkan Miras dergisinde “Emir Göroğlı Destanı” adıyla yayımlanmıştır. Tatlık bu destanı Kaşgar’ın Maralveşi (Maralbaşı) bölgesinden Seley Molla’nın 1915 yılında istinsah ettiği nüsha temelinde, Yenisarlı halk destancısı Ebeydulla Hacı tarafından söylenen ve Ömer Eli adlı şahıs tarafından kaydedilen “Emir Göroğlı” destanından yararlanarak yayına hazırlamıştır. Bu destan ana iskelet bakımından Köroğlu’nun Orta Asya’daki diğer varyantlarından pek farklı değilse de, Anadolu sahası Köroğlu’sundan oldukça farklıdır.

Emir Göroğlı destanı yayımlandıktan sonra gerek Çin’de gerekse Türkiye’de bu destan üzerinde önemli çalışmalar yapılmıştır. Çin’de yapılan çalışmalar daha çok metin yayını merkezli iken, Türkiye’de yapılanlar hem metin yayınına hem de bilimsel inceleme temelinde dayanmaktadır. Konu üzerinde yapılan çalışmalar nicelik yönünden yeterli değilse de, nitelik bakımından oldukça memnun edici olmuştur. Bu bildiriye Emir Göroğlı üzerinde yapılan çalışmaların muhtevası değerlendirilecek, yeterli ve eksik yönleri tespit edilerek bundan sonra yapılacak çalışmalarda ele alınması gereken hususlar ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu, Emir Göroğlı, Destan, Varyant, Uygur.

EVALUATION OF THE STUDIES WHICH ARE CARRIED OUT IN TURKEY ON THE EPIC OF EMİR GÖROĞLI

ABSTRACT: The epic of Köroğlu is the one of the common value of Turkish World. Especially in Anatolia, there are many variants and circles of this epic for Turkic tribes in Central Asia. The variant of the mentioned epic in Uyghur area is called “Emir Göroğlı”. This variant was published in 1983 in the journal of Miras which was issued in Urumçi by Erşidin Tatlık. Tatlık prepared this epic was based on the copy which was prepared in 1915 by Seley Molla from Maralveşi (Maralbaşı) area of Kaşgar; and also by “Emir Göroğlı” which was told by Ebeydulla Hacı, who was a folk epic teller from Yenisar, and was recorded by Ömer Eli. Although this epic isn’t different from the other variants in Central Asia in terms of the main structure, it is quite different from Anatolian area’s Köroğlu.

After Emir Göroğlı epic was published, both in China and in Turkey, important studies were carried out this epic. Text based studies are carried out in China, while in Turkey, the studies are both text based and scientific. Although the studies on this topic are inadequate in terms of quantity, but they are satisfactory in terms of quality. In this paper, the content of the studies on Emir Göroğlı is evaluated and it was determined the competence and inadequate sides of the studies. Important issues to be addressed in future studies have been identified.

Keywords: Köroğlu, Emir Göroğlı, Epic, Variant, Uyghur.

TÜRKİYE’DE YAPILAN BULGARİSTAN’DA KÖROĞLU ANLATILARI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIN DÜNÜ, BUGÜNÜ, GELECEĞİ

Yrd. Doç. Dr. Atıf AKGÜN

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE

atifakgun@gmail.com

ÖZET: Türk dünyasının ortak kültürel değerlerinden biri olan Köroğlu anlatısının Türk edebiyatının farklı edebî türlerinde karşılık bulduğu bölgelerden biri de Bulgaristan’dır. Önemli oranda Türk varlığına sahip Bulgaristan’ın Türk halk kültürü unsurlarının akademik anlamda araştırılması, yerli ve yabancı araştırmacılar tarafından öncelikle bu ülkede başlamıştır.

Bulgaristan’da kısmen özgürlük dönemlerinde gerçekleştirilebilen Köroğlu hakkındaki söz konusu çalışmaların çeşitli nedenlerle kesintiye uğradığı ve bu bağlamda da sınırlı kaldığı görülmektedir.

Bulgaristan Türkleri arasında Köroğlu anlatısının yeri ve önemine dair çalışmaların Bulgaristan’dan sonra en yoğun gerçekleştirildiği ülke Türkiye’dir. Komşu bir ülke olmasının araştırmalar için sağladığı kolaylığın yanında, Türkiye’de önemli sayıda Bulgaristan kökenli vatandaşın varlığı, Bulgaristan’daki Köroğlu anlatısına ülkemizde gösterilen ilgiyi artıran nedenler arasında sayılabilir.

Bulgaristan’daki Köroğlu anlatıları ile ilgili çalışmaların Türkiye’de değerlendirilmesi ve incelenmesinin iki boyutu vardır. Bunlardan ilki Bulgaristan’daki Köroğlu anlatısı üzerine Türkiye yapılan bilimsel çalışmalardır. Bu tarz çalışmalar arasında konuya doktora düzeyinde temas eden örneklerin varlığı Türkiye’de söz konusu konuya dair yürütülen çalışmaların değerini göstermesi bakımından önemlidir. Bulgaristan Türklerinin Köroğlu anlatısına gösterdikleri ilginin Bulgaristan kökenli muhacir temsilcileri ile Türkiye’de edebî üretime dönüşmesi ise konunun ikinci boyutunu ifade etmektedir. Dolayısıyla Bulgaristan Türklerinin Köroğlu etrafında gelişen sözlü ve yazılı edebî üretimleri Türkiye’de sadece akademik incelemelere konu olmakla kalmamış; muhacir kökenli temsilciler vasıtasıyla Köroğlu eksenli edebî üretime kaynaklık etmiştir.

Köroğlu anlatısının Batı kolunda yer alan Azeri-Türkmen bölümüne dahil edilebilecek olan Bulgaristan Türkleri arasında gelişen Köroğlu anlatısına dair Türkiye’de gerçekleştirilen çalışmaların tarihî perspektifle ele alındığı bu çalışmada öncelikle Köroğlu’nun Bulgaristan varyantının gösterdiği farklılıklar ortaya konulmuştur. Çalışmanın ikinci kısmında Türkiye’de yapılmış olan ancak Bulgaristan’daki Köroğlu konusuna temas eden bilimsel ve edebî eserlerin analitik incelemesine yer almıştır. Çalışmamızın sonuç bölümünde ise söz konusu çalışmaların geleceğine dair bir projeksiyona yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Türkiye, Bulgaristan, Bulgaristan Türkleri, Köroğlu.*

AN EVALUATION ON THE STUDIES CONDUCTED IN TURKEY ON THE STORIES OF KÖROĞLU IN BULGARIA

ABSTRACT: The Epic of Köroğlu is one of the cultural values of Turkic world and it has interacted with the other genres of Bulgarian literature as well. Turkish folklore studies have primarily been done in Bulgaria where a considerable amount of Turkish people live.

It is seen that the studies in question which were partly conducted during the independence period in Bulgaria were interrupted and limited for a variety of reasons.

The Epic of K roĝlu that is prevalently known among Turks in Bulgaria has been studied by Bulgarian academics and also many Turkish scholars have studied on its importance in terms of Turkish people living in Bulgaria. There are certain reasons why Turkish academics have easily studied on the Epic of K roĝlu. One of them is that Bulgaria is a contiguous country of Turkey. The existence of a significant number of Bulgarian citizens in Turkey can be considered as the other reason for the increased interest in our country in the stories of K roĝlu in Bulgaria.

The evaluation of the studies on stories relating to the Epic of K roĝlu has two aspects. The first of these is the studies carried on in Turkey about the Epic of K roĝlu in Bulgaria. Among these types of studies, dissertations on the epic of K roĝlu are essential in showing how the epic of K roĝlu is extensively studied. The transformation of literary works in Turkey with the Bulgarian origin refugee representatives is the second dimension of the subject. Therefore, oral and written literature samples of Turks living in Bulgaria have not only been chosen as a topic of certain studies but also they have been a source for literary works relating to K roĝlu of the immigrants.

In this study, studies done by Turkish academics on the stories relating to K roĝlu in Bulgaria, which can be assumed as a part of Azerbaijani-Turkoman oral literature, are evaluated from a historical perspective. Moreover, textual differences of Bulgarian version of the Epic of K roĝlu are revealed. At the second part of the present study, academic studies and literary works in Turkey on the Epic of K roĝlu in Bulgaria are analytically analyzed. Finally, the future of the studies in question is evaluated.

Keywords: Turkey, Bulgaria, Bulgarian Turks, K roĝlu.

K ROĝLU DESTANININ  ZBEKİSTAN'DAKİ TETKİKİ MESELESİ

Prof. Dr. Cabbar İŞANKUL

 zbekistan Milli Bilimler Akademisi/  ZBEKİSTAN

cabbares@yahoo.com

 ZET: K roĝlu dairesi destanlarının ortaya  ıkışı ile onların yazılarak analiz edilmesi arasında uzun bir tarih i s re  bulunmektedir. K roĝlu, usta- ıracak geleneĝine g re s zl  şekilde aĝızdan aĝıza dolaşarak gelişmiştir. 17.y zyılın sonlarına doĝru yazılmaya başlanmıştır. Her ne kadar K roĝlu dairesi destanlarının 18.y zyılda bir ok taş basma, el yazma n shalarının var olduĝu bilirse de, K roĝlu destanlarının  zbek ozanlarından derlenip yazıya ge irilme faaliyeti, halk bilimci T re Mirzayev'e g re, 1920'li yıllarda başlanmıştır. Ge tiĝimiz 20.y zyılın ilk yıllarından ortalarına kadar Fazıl Yoldařoĝlu, İrgeç Cumanb lb loĝlu, P lken şair gibi  nl  ozanlardan bu destanın farklı varyantları yazıya ge irilerek yayımlanmıştır.

Canlı icra ile yaşayagelen K roĝlu dairesi destanları, g n m zde  zellikle Surhanderya, Kaşkaderya, Semerkant ve Harezmi ozanları tarafından s ylenmektedir. Hali hazırda  zbekistan'daki K roĝlu

dairesi destanlarının toplam sayısı varyantları ile birlikte 200'ü aşındır. Bu bilgi bile destanın sözlü gelenekte ne kadar önem taşıdığını anlamak için kafidir.

Hadi Zarifov, Köroğlu destanlarının bilimsel tetkikini başlatan en büyük bilim adamlarından biridir. Onun V. Jirmunskî ile birlikte hazırladığı Özbek Halk Kahramanlık Eposu günümüzde de Köroğlu dairesi üzerine gerçekleştirilen en önemli çalışma sayılır.

Hadi Zarifov'un başlattığı çalışmalar Töre Mirzayev, Muhammed Nadir Seidov, Amanulla Madayev, Safarbay Rozimbayev ve Şamirza Turdimov gibi uzmanların çalışmalarıyla devam ettirilmiştir. Söz konusu çalışmalarda Köroğlu'nun Özbekçe varyantları çeşitli yöntem ve yaklaşımlarla incelemeye tabi tutulur. Bugün de Töre Mirzayev, Şamirza Turdimov gibi halk bilimciler, Köroğlu destanları üzerinde çalışmaya devam etmektedirler. Töre Mirzayev, sadece tek bir ozandan derlediği yaklaşık 40 destanı bir araya getirerek yayına hazırlamıştır. Şamirza Turdimov, kahramanın doğumu ile ilgili motif ve konunun gelişme sürecini yeni bir yaklaşımla ortaya koyan bir uzmandır.

Destanların analizinde hâlâ Batılı uzmanların teorilerine bağlı kalmaktayız. Oysa elimizdeki bilgiler Albert Lord'un bile nazariyesinde eksiklik ve karışıklığın bulunduğunu göstermektedir. Aslında bu çok doğaldır. Albert Lord da, Melman Perri de ellerindeki malzemelere dayanarak fikirlerini ileri sürmüştür. Köroğlu gibi birçok destanımızın versiyon ve varyantları yeni yaklaşım ve görüşlerin ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Bildirimizde gerek Özbekistan'da bugüne kadar yapılan çalışmalarının genel değerlendirmesi ve farklı bakış açılarıyla destanlara yaklaşımlarının gerekliliği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Özbek, Destan, Derleme, Ozan, Yaklaşım.

AN EVALUATION OF THE INVESTIGATION INTO KÖROĞLU EPIC IN UZBEKISTAN

ABSTRACT: There is a long historical period between the emergence of Köroğlu epics and their writing and analysis. Köroğlu has carried out orally in the master-apprentice relationship and started to be written towards the end of the 17th century. Although it is known that there were lithographic and (handwritten) manuscripts of Köroğlu epic, according to folklorist Töre Mirzayev, writing activities of compiling the Köroğlu epics complied from Uzbek minstrels began in 1920s. From the early years of the twentieth century until the middle of the 20th century, different variants of this epic complied from famous minstrels such as Fazıl Yoldaşoğlu, İrgeç Cumanbülboğlu, Pölken Şair have been published.

At the present time, Köroğlu's epic stories, live by live performance, are especially performed by the minstrels of Surhanderya, Kaskaderya, Samarkand and Harezm. The total number of Köroğlu epic stories in Uzbekistan is over 200 with its variants. Even this knowledge shows how important the epic is in oral tradition.

Hadi Zarifov is one of the greatest scholars who started the scientific examination of the Köroğlu epic stories. Özbek Halk Kahramanlık Eposu which he prepared together with V. Jirmunskî is considered to be the most important work carried out on the Köroğlu epic stories.

Hadi Zarifov's studies have been continued with the work of scholars such as Töre Mirzayev,

Muhammed Nadir Seidov, Amanulla Madayev, Safarbay Rozimbayev and Shamirza Turdimov. In the mentioned studies, K roĝlu’s Uzbek variants are examined by various methods and approaches. Today, folklorists such as T re Mirzayev and Shamirza Turdimov continue to study on K roĝlu’s epics. T re Mirzayev prepared a book by gathering about 40 epic poems compiled from only one minstrel. Şamirza Turdimov is a scholar who reveals the motif about the hero’s birth and the development process of the subject with a new approach.

In the analysis of epics, we are still attached to the theories of Western scholars. However, the information we have had so far shows that there is a lack and confusion even in the theory of Albert Lord. Actually, this is very normal. Both Albert Lord and Milman Parry brought forward their ideas based on the materials they have. Versions and variants of many epics like K roĝlu has will provide new approaches and views.

In our paper, we will focus on the general evaluation of the studies having been conducted on K roĝlu in Uzbekistan’s and the necessity of approaching the epics with different perspectives.

Keywords: *Uzbek, Epic, Compiling, Minstrel, Scientific Approaches.*

ELYAS MUŞEGYAN’IN “NAĞMELER” KİTABI (K ROĞLU DESTANI  ZERİNE YAPILAN  ALIŐMALAR)

Dr. Enver UZUN

Emekli  ĝrt. G rv./ T RKİYE

azer_07enver@hotmail.com

 ZET: T rk destan geleneĝi i erisinde K roĝlu kahramanlık destanının diĝer destanlardan  ok farklı bir yeri vardır. K roĝlu destanı T rk kahramanlık destanı olsa da mazmun bakımından evrensel bir boyut i erir. Destanın tarihle sabitletmesinde 1721 tarihine esaslanılır. S z konusu bu tarihte Elyas Muşegyan Avstrasyan’ın “Naĝmeler” kitabı ilk somut  rneĝi teşkil eder. A. Xodzko’nun bu destan  zerindeki  alıŐmaları destana evrensel bir kimlik kazandırır. Bu baĝlamda s z konusu yapıt  zerinde pek  ok  alıŐma yapılmıştır. Ancak terc me Őeklindeki farklı  alıŐmalar nedeniyle zaman zaman destan ile alakalı farklı ifadelerin, s yleyiŐlerin ortaya  ıktıĝını g r r z.

Bu bildiride, Elyas Muşegyan’ın “Naĝmeler” kitabı  zerine yapılan  alıŐmalar ayrıntılı olarak ele alınacak ve aralarındaki farklılıklar ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Kahramanlık, K roĝlu, Destan, Naĝme, Gelenek.*

STUDIES ON ELYAS MUŞEGYAN’S “BALLADS” BOOK (K ROĞLU EPIC)

ABSTRACT: Within the Turkish epic tradition, K roĝlu heroic epic has a very different place from other epics. Although K roĝlu epic is a Turkish heroic epic, it contains a universal

dimension in terms of semantics. It is based on the date of 1721 when the epic was fixed with the date. In this regard, Elyas Muşegyan Avstrasyan's "Ballads Book" is the first concrete example. A. Xodzko's works on this epic gives a universal identity to epic. In this context, many works have been done on this work. However, due to the different studies in the form of translation, we sometimes see different expressions, sayings, that are related to the epic.

In this paper, the studies on Elyas Muşegyan's book "Nağmeler" will be addressed and differences of them will be determined.

Keywords: *Heroism, Köroğlu, Epic, Ballad, Tradition.*

TÜRK SİNEMASINDA BİR KADİM KAHRAMAN: KÖROĞLU VE YANSIMALARI

Doç. Dr. Evrim ÖLÇER ÖZÜNEL

Gazi Üniversitesi/ TÜRKİYE

evrimolcer@gmail.com

ÖZET: Türk dünyasında önemli bir kahraman olan Köroğlu bugüne kadar destandan masala, tiyatrodan sinemaya pek çok alanda kendine yer bulmuştur. Ancak günümüzde görsel kültürün yaygın etkisinin yazılı ve sözlü kültür ürünlerinden görece daha fazla olduğu açıktır. Sinema sektörünün gündelik yaşamımızın önemli bir parçasına dönüşmesi ile birlikte Türkiye’de ve Türk Dünyası genelinde Köroğlu temalı filmler gösterime girmiştir. Görsel kültürün baskın ve yaygın etkisi bir destan kahramanı olan Köroğlu’nu hem metinler arası hem de göstergeler arası bir bağlama taşımıştır. Aynı zamanda bu filmler halkın belleğinde uzun zamandır var olan Köroğlu imgesinin günümüze taşınmasına ve sürdürülebilir bir imgeye dönüşmesine de yardımcı olmuşlardır. Hatta Türk kahraman dünyasında halkın belleğinde en çok tanınan kahramanlardan birisi olmasının nedenleri arasında hakkında çekilen sinema filmleri gösterilebilir. Bu nedenle bildiride Köroğlu filmleri üzerine bugüne kadar yapılmış akademik çalışmalar değerlendirilecek aynı zamanda da Köroğlu filmlerinin etkileri kahramanlaştırma fenomeni bağlamında okunacaktır. Kadim bir kahramanın günümüzde süregelen etkisi sinema filmleri ve yansımaları üzerinden değerlendirilecektir.

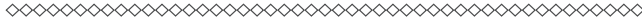
Anahtar Kelimeler: *Köroğlu, Köroğlu Sineması, Kahraman, Türk Dünyası.*

A LEGENDERY HERO IN TURKIC CINEMA: KÖROĞLU AND REFLECTIONS

ABSTRACT: As a legendary hero, Köroğlu, has a significant importance in Turkic world. His footsteps can be found and traced back in many folk literature genres and in historical

documents. However, visual culture is obviously overlapping the oral and written culture in our era we can also find his footsteps in history of Turkish cinema. As the cinema industry became an important part of our everyday life, Koroğlu-directed films were shown in Turkey and throughout the Turkish World. The dominant and widespread influence of visual culture carried epics of Koroğlu to intertextual concept and created visual texts. At the same time, these films have also helped the archaic image of him in peoples minds turning to sustainable daily life figure. Even movies can be shown, among the reasons for being one of the most recognized heroes in the memory of the Turkish hero world. For this reason, in this paper, the academic works that have been made on Koroğlu films will be evaluated and the effects of Koroğlu films will be read in the context of the heroization phenomenon. The ongoing influence of an heroine will also be assessed through his cinematography and his reflections.

Keywords: *Koroğlu, Koroğlu Films, Hero, Turkic World.*

KÖROĞLU'NUN İRAN TÜRKLERİ ANLATMALARI ÜZERİNE TÜRKİYE'DE YAPILAN ÇALIŞMALARIN DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI

Okutman Fazıl ÖZDAMAR

*Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE
fazilozdamar@hotmail.com*

ÖZET: Geçmişten günümüze kadar birçok Türk devletine ev sahipliği yapan İran coğrafyası hem yazılı hem de sözlü geleneğin yaşatıldığı pek çok Türk kültür merkezini bünyesinde barındıran bölgelerden biri olmuştur. Özellikle Safeviler devrinde Türkçenin kazandığı güç ile yüzlerce eser Türkçe yazılmıştır. Yazılı gelenekteki bu canlılık, birkaç dönemle sınırlandırılrsa da sözlü gelenekteki canlılık, bölgedeki Türk siyasi ve kültürel tarihi içinde her dönemde görülmektedir. Bu sözlü kültür unsurlarından biri de âşıklık geleneğinde karşımıza çıkmaktadır. Bölgedeki âşık muhitlerinde yetişen usta âşıkların şiirleri ve onların hayatları etrafında teşekkül eden destanlar, kendi kültürel coğrafyasını aşmış ve Azerbaycan, Anadolu vd. Türk coğrafyalarına da yayılmıştır.

Bu destanlardan biri de Koroğlu Destanı'dır ki bu destanın ilk derlendiği yer, İran'dır. 1830-1841 yıllarında Rusya'nın İran'daki Büyükelçiliği'nde çeşitli görevlerde çalışan Alexander Chodzko (1804-1891) tarafından 1842'de Londra'da "*Specimen of the Popular Poetry of Persia, as Found in the Adventures and Improvisations of Kurroglou, the Bandit-Minstrel of Northern Persia, and in the Songs of the People Inhabiting the Shores of the Caspian Sea*" (*İran'ın Popüler Şiir Örnekleri, Kuzey İran'ın Korsan Âşığı Koroğlu'nun Macera ve Emprovizasyonları ve Hazar Denizi Kıyılarında Yaşayan Halkların Şarkıları*) adıyla yayımlanan eserle Koroğlu, bilim dünyasında tanıtılmıştır. Ardından hem Türkiye'de hem de diğer Türk coğrafyalarında adı geçen destanla ilgili hem metin yayını hem de inceleme eserler yayımlanmaya başlanmıştır.

Köroğlu Destanı'nın ilk derlendiği bu bölge ile ilgili Köroğlu Destanı'nın metin ve inceleme yayımları, maalesef Türkiye'de hak ettiği ilgiyi görememiştir. Diğer Türk coğrafyalarında daha önce derlenip yayımlanan metinlerin bir kısmı Türkiye'de yayımlansa da Köroğlu'nun İran Türkleri anlatmaları üzerine Türkiye'de yayımlanan eser birkaç adet ile sınırlıdır.

İncelemede Köroğlu'nun İran Türkleri anlatmaları üzerine Türkiye'de yapılan çalışmalar ele alınacaktır. Bu çalışmaların azlığının sebeplerinin neler olabileceği üzerinde durulduktan sonra günümüzde söz konusu bölgeden derlediğimiz Köroğlu metinleri ve bu metinler üzerine yaptığımız incelemeler hakkında bilgi verilecek, ardından gelecekte bu çalışmaların nasıl olması gerektiği üzerine öneriler getirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *İran Türkleri, Köroğlu Destanı, İran Türkleri Aşıklık Geleneği, Köroğlu Destanı Çalışmaları ve Derlemeleri.*

YESTERDAY, TODAY AND TOMORROW OF THE STUDIES IN TURKEY ON THE KÖROĞLU NARRATIVES AMONG IRANIAN TURKS

ABSTRACT: From past to the present, Iran has been home to many Turkish states and contains many Turkish cultural centers where many written and oral traditions are kept alive. Especially during Safavid Dynasty, many works of literature were written in Turkish due to that language's increasing dominance in the region. Despite this activity in written tradition continues in a few periods, oral tradition's activity can be observed in all periods of the region of Turkish political and cultural history. One of these oral tradition elements can be found in minstrelsy. Poems of master minstrels, and epics which are about their lives went beyond their cultural geography and spreaded through Azerbaijan, Anatolia and other Turkish geography.

One of these epics is Köroğlu epic and it was compiled from Iran. It was published first time in London in 1842 by Alexander Chodzko (1804-1891) who worked in various positions in Iran embassy of Russia between 1830-1841 in his work "Specimen of the Popular Poetry of Persia, as Found in the Adventures and Improvisations of Kurroglou, the Bandit-Minstrel of Northern Persia, and in the Songs of the People Inhabiting the Shores of the Caspian Sea" and thus Koroglu was introduced to science world. Then, both textual issues and reviews were started to be published about this epic in both Turkey and other Turkish geography.

Unfortunately, text and reviews of Koroglu epic that was compiled from Iranian Turks didn't draw the attention it deserved in Turkey. While some texts from other Turkish geography about Köroğlu were published in Turkey, there are only a few examples from Iran Turks' narrations about Köroğlu.

In this paper, the studies in Turkey about the Köroğlu narrations of Iran Turks will be evaluated. After discussion of possible reasons about the scarcity of these studies, information about Köroğlu texts which are compiled in mention geography and reviews about those texts will be given, and then there will be some suggestions on how the studies should be in the future.

Keywords: *Iran Turks, Köroğlu Epic, Iran Turks Minstrelsy, Study of Köroğlu Epic, Studies and Collations of Köroğlu Epic.*

KÖROĞLU ANLATMALARININ ERMENİ VARYANTLARI HAKKINDA ÇALIŞMALAR

Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN

*Emekli, Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE
fikret.turkmen@ege.edu.tr*

ÖZET: Türklerle Ermenilerin ilk temasları dördüncü yüzyılda Kafkas bölgesinde olmuştur. Bu ilk temaslardan itibaren günümüze kadar ilişkiler devam etmiştir. Türkçe ve Ermenice konuşan Ermeniler, bu iki dili de kullanarak zengin bir edebiyat yaratmışlardır. Bu edebiyat içinde halk edebiyatı ve özellikle de halk şiiri (Âşug şiiri) ve halk hikayeleri önemli bir yer tutar. Halk hikayeleri, Ermeni âşugları tarafından da sevilmiş ve anlatılmıştır. Bu anlatılardan bazıları yazmalara aktarılmış, bazıları da on dokuzuncu yüzyıldan başlayarak basılmıştır. Köroğlu'yla ilgili taşbaskılı ilk kitap İstanbul'da 1865 yılında "Hikâye-i Kör-Oğlu" adıyla ve Ermeni harfleriyle basılmıştır. Daha sonra, yine Ermeni harfleriyle, Türkçe olarak 1870'te "Hikâye-i Köroğlu-Türküleri ile Beraber-" başlığı ile ve Kavafyan Hovsep matbaasında iki ayrı kitap (1872 ve 1875'te) daha neşredilmiştir. Bu arada, Ermeniceden Rumcaya çevrilen ve bu çeviriden tekrar Ermenice çevirisi yapılp 1872'de Asitane'de basılan "Hikâye-i Köroğlu" isimli başka bir kitap daha basılmıştır.

Türkiye'de Köroğlu'nun Ermeni anlatmaları üzerine bu güne kadar, maalesef, müstakil bir çalışma yapılmamıştır. Çeşitli makalelerde bu konuya temaslara vardır. Ancak bizim 1981, 1982, 1983 ve 1985 yıllarında yayınladığımız sekiz makale ile bu makalelerin genişletilmiş şekilleri ve 1992'de "Türk Halk Edebiyatının Ermeni Kültürüne Tesiri" adıyla kitaplaştırdığımız araştırmalardan özellikle ikisinde Köroğlu konusu işlenmiştir.

Bildirimizde; Köroğlu kollarının metinleri, üzerinde yapılan incelemeler, Köroğlu konusunun Ermeni edebi yaratmalarındaki etkileri ve Türk-Ermeni halk edebiyatı ilişkileri üzerinde duracağız. Ayrıca Köroğlu bibliyografyasıyla ilgili analiz yapacağız. Anadolu, Azerbaycan ve Ermenistan'daki bu konuyla ilgili çalışmaları da tanıtacağız.

Anahtar Kelimeler: *Köroğlu, Ermeni, Âşug, Bibliyografya, Bilimsel Araştırma.*

AN EVALUATION OF THE STUDIES ON ARMENIAN VERSIONS OF KÖROĞLU EPIC

ABSTRACT: The first contacts of Turks and Armenians were in the Caucasus region during the fourth century. From these first contacts, bilateral relations have continued until today. Armenians speaking both Turkish and Armenian utilized these two languages to create a rich literature. Folk literature and especially folk poetry (Âşug poetry) and minstrel stories take an important place in this literature. Minstrel stories have been loved and told by the Armenian âşugs. Some of these oral narratives have been written, and some of them have been published starting from the nineteenth century. The first lithologic book of Köroğlu was published in Istanbul in 1865 with the name "Hikâye-i Kör-Oğlu" and Armenian letters. Later, two more Turkish books (1872 and 1875) were published by Kavafyan Hovsep printing house in the Armenian alphabet in 1870 with the title "Hikâye-i Köroğlu-Türküleri ile Beraber-". In the

meantime, another book titled “Hikâye-i Koroğlu” was printed, which was translated from Armenian into Romaic and translated from Romanic into Armenian again in 1872 in Asitane.

Until today, unfortunately, there have been no specific studies on the Armenian versions of Koroğlu in Turkey. However, in the eight articles in 1981, 1982, 1983 and 1985, and the book titled “The Influences of Turkish Folk Literature to Armenian Culture” (1992) we published Koroğlu was examined.

In this paper, we will focus on the versions of Koroğlu stories, the examinations on Koroğlu, the influences of Koroğlu on Armenian literary works, and the relationship between Turkish-Armenian folk literature. We will also analyze the Koroğlu bibliography. We will also introduce the studies on Koroğlu in Anatolia, Azerbaijan, and Armenia.

Keywords: Koroğlu, Armenian, Âşug, Bibliyography, Scientific Researches.

KÖROĞLU’NUN TÜRKMEN KOLLARI ÜZERİNE TÜRKİYE’DE YAPILAN ÇALIŞMALAR: TARİHÇE, YÖNTEM VE PROBLEMLER

Doç. Dr. Halil İbrahim ŞAHİN

Balıkesir Üniversitesi/ TÜRKİYE

hsahin@balikesir.edu.tr

ÖZET: Koroğlu, Türk dünyasının çeşitli boylarında çok sayıda koluyla yayılma imkânı bulmuş ve Türk destan geleneğini farklı devirlerde ve coğrafyalarda temsil etme özelliğine sahip bir anlatıdır. Koroğlu tipinin ve kollarının yayılma imkânı bulunduğu sahalarda yer alan Türkmenistan, bu konuda özel bir konuma sahiptir. Özbek, Karakalpak, Kazak ve Tacik bölgelerindeki Koroğlu anlatmalarında asıl kahramanın Türkmen olduğunun söylenmesi, Asya’nın pek çok yerine Koroğlu kollarının Türkmen bahşılınca taşınmış olması ve günümüzde de Koroğlu kollarının ve şairlerinin yaşadığı yegâne alanlardan birisi olması nedeniyle Türkmenistan, Koroğlu araştırmaları için merkezî bir role sahiptir. Bu bakımdan Türkmenistan sahasında anlatılan ve yazıya geçirilmiş Koroğlu kollarının, diğer bölgelerdeki Koroğlu anlatmalarıyla ilişkisini araştıran çok sayıda çalışmanın yapıldığını söylemek mümkündür. Türkmenistan dışında Türkmen Koroğlu kollarının araştırıldığı ve bu konuda mukayeseli çalışmalar yapıldığı ülkelerin başında Türkiye gelir. Türkiye’de Koroğlu üzerine yapılan ilk çalışmalardan itibaren Hazar ötesi Türkmenleri olarak da bilinen ve bugün Türkmenistan sınırları içinde yaşayan Türkmen boylarının Koroğlu anlatmalarına dikkat çekilmiştir. Başlangıçta Anadolu’daki kollar üzerinde gelişen araştırmalara zamanla Türkmenistan’da bahşılardan derlenen Koroğlu kolları da dâhil edilmiştir. Türkiye’de Koroğlu araştırmalarının erken dönemlerinde çoğunlukla Vambery’nin seyahat notlarından ve A. N. Samoyloviç gibi Rus Türkologlarının Türkmenlerle ilgili çalışmalarından hareketle yürütülen Türkmen Koroğlu araştırmaları Sovyetler Birliği’nin dağılma sürecine girmesi ve Türkmenistan’ın bağımsızlığına kavuşmasıyla ivme kazanmıştır.

Bu bildiride, Koroğlu'nun Türkmen kollarıyla ilgili geçmişten günümüze Türkiye'de yapılan çalışmaların tarihçesi, yöntemi ve problemleri üzerine tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır. Değerlendirmeler sonucunda Koroğlu'nun Türkmen kolları üzerine yapılan çalışmaların Türkiye'deki durumu tespit edilmiş ve konuyla ilgili problemlere bazı çözüm önerileri teklif edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Koroğlu, Türkiye, Türkmenistan, Araştırma.

THE STUDIES ON THE TURKMEN NARRATIVES OF KOROĞLU IN TURKEY: HISTORY, METHOD AND PROBLEMS

ABSTRACT: Koroğlu is a narrative that has the ability to spread with a large number of branches in various parts of the Turkish world and to represent the Turkish epic tradition at different times and geographies. Turkmenistan, which is one of the regions where the Koroğlu type and its branches have the possibility of spreading, has a special position in this respect. Turkmenistan has a central role in Koroğlu's researches because it is said that the original hero is Turkoman in the descriptions of Koroğlu in Uzbek, Karakalpak, Kazak and Tajik regions and that Koroğlu's arms have been carried to Turkmen terms in many places of Asia and today Koroğlu is one of the only places where his poems and poems are living. In this respect, it is possible to say that there are many studies that investigate the relation of Koroğlu branches, which are described in the Turkmenistan field and written, to their explanations of Koroğlu in other regions. Apart from Turkmenistan, Turkey is the head of the countries where Turkmen Koroğlu branches are searched and comparative studies are made in this respect. From the first studies on Koroğlu in Turkey, it has been pointed out that Koroğlu, who is also known as the Turkmen of the Caspian, and Turkmen who live in the borders of Turkmenistan today. Initially, researches on Anatolian branches were included in Koroğlu branches, compiled from Turkmenistan in time. In the early days of Koroğlu's researches in Turkey, Turkmen Koroğlu's research, mostly carried out in the notes of travelers such as Vambery and Russian Turkologists such as A. N. Samoylovic, was accelerated by the Soviet Union's disintegration process and Turkmenistan's independence.

In this paper, the history, methods and problems of the studies carried out in the day-to-day Turkey concerning the Turkmen branches of Koroğlu were determined and evaluated. As a result of the evaluations, the situation of the studies on the Turkmen branches of Koroğlu has been determined in Turkey and proposed some solutions to the problems related to this issue.

Keywords: Koroğlu, Turkey, Turkmenistan, Research.

MAKEDONYA'DA YAPILAN KÖROĞLU İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIN DÜNÜ, BUGÜNÜ VE YARINI

Hamdi HASAN

Araştırmacı-Yazar/ MAKEDONYA

taner_hasan@yahoo.com

ÖZET: Köroğlu'nun efsanevi ve tarihi şahsiyeti hakkında Türkiye'de ve Türkiye dışında çok sayıda araştırmalar yapılmıştır. Türk halk edebiyatında hiçbir sima Köroğlu kadar değişik ve çeşitli türlerde kendini gösteremediği gibi, eserlerinin coğrafi yaygınlığı ve varyant zenginliği bakımından da hiçbir eser onun eserleriyle kıyaslanamamaktadır. Köroğlu'nun hikâye, şiir ve tarihi şahsiyeti hakkında Türkiye'de olduğu gibi, Türkiye dışında da çok sayıda araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalarda Köroğlu bir halk hikâyesi olarak ele alınmış, XVI. yüzyılda yaşamış bir celâlî eşkiyası ve bir halk şairi olarak değerlendirilmiştir. Bunların dışında, onun hikâyeleri oyunlaştırılmış, şiirleri bestelenmiş ve kendine özgü büyük bir duygu şairi olarak da ele alınmış ve araştırılmıştır.

Köroğlu'nun bizim üzerinde duracağımız efsanevi türkü ve hikâyeleri, Makedonya Türkleri arasında en popüler eserlerdendir. Dolayısıyla, söz konusu efsanevi halk kahramanı ile ilgili genel Türk hikâye fonunun bir bölümünü oluşturmaktadır. Makedonya'nın çoğu bölgelerinde şimdiki kadar yapılan araştırmalara göre, Köroğlu hikâyesinin daha yaşlı nesiller arasında rastlanan sadece birkaç varyantı derlenebilmiştir. Bu derlemeler sayesinde hikâyede bir kısaltma süreci ile birtakım başka değişimler fark edilmiştir. Bu değişimlerin bir kısmı, içinde Köroğlu'nun tarihî bir sima olarak yer aldığı halk yaratmalarının fon sorununu kapsadığı gibi diğer kısmı doğal bir süreç olarak nesilden nesile devam eden ve hiçbir zaman harfiyen yapılmayan halk yaratmalarının aktarılma sorununu kapsamaktadır. Hikâye anlatıcıları kendi belleklerinde genelde, hikâyenin sadece ana yapısını korumakta, ileride onları kendi yaratıcı olanaklarına göre biçimlendirip onların yayılmasını sürdürmektedir.

Biz bu çalışmamızda Makedonya'da Köroğlu ile ilgili eserleri ve araştırmaları değerlendirirken destanın biçim ve içerik bakımından zaman içerisinde gösterdiği değişiklikler üzerinde duracağız. Neticede, Makedonya Türkleri arasındaki Köroğlu destanının Türkiye'deki "Köroğlu Kol Destanları" içindeki yerini tespit etmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: *Makedonya Türkleri, Köroğlu Destanı, Hikaye, Türkü.*

AN EVALUATION OF THE STUDIES ON KÖROĞLU IN MACEDONIA

ABSTRACT: There are many studies on the legendary and historical personality of Köroğlu in Turkey and outside of it. There are no characters in Turkish folk literature in different and various genres such as Köroğlu, and no work can be compared with its works in terms of geographical prevalence and variant richness. There are many studies on Köroğlu's stories and poems and his personality in Turkey and also outside of it. Besides, in Turkey and outside of it, there are many studies on Köroğlu's story and poetry and personality. According to these studies, Köroğlu is a minstrel's story, a bandit (Celali) who lived in the 19th century, and a

minstrel. Apart from these, his stories have been played, their poetry composed, and he has also been studied as a great poet of emotion.

In this paper, I will focus on the legendary Koroğlu folk song and story which one of the most popular Koroğlu works among the Macedonian Turks. These works also belong to a part of general Turkish story form about legendary folk hero. According to the researches carried out up to now in many regions of Macedonia, just a few variants of Koroğlu story have been compiled from elderly. Thanks to these compilations, a shortening process and some differences have been noticed in the story. Some of them contain the question of the fund of the folk creations that Koroğlu took as a historical feature and transmission problem of folk creation. Usually, storytellers keep only the main structure of the story in their memories, and shape the stories in the future according to their creative possibilities and continue to be spread them. In this paper, I will consider changes in the form and content of the epic over time as I evaluate the works and studies on Koroğlu in Macedonia. Eventually, the main aim of this paper is to determine the location of the Koroğlu epic among the Macedonian Turks in the Koroğlu epic circle in Turkey.

Keywords: *Macedonian Turks, Koroğlu Epic, Story, Folk Song.*

CUMHURİYET DÖNEMİNDE DESTAN KAHRAMANI KÖROĞLU'NDAN ESİNLENİLEREK YAZILAN ŞİİR VE DÜZ YAZI ESERLER

Yrd. Doç. Dr. İbrahim KIBRIS

Abant İzzet Baysal Üniversitesi/ TÜRKİYE

kibris_i@ibu.edu.tr

ÖZET: Türk edebiyatında Milli Edebiyat akımı ile birlikte yerli konulara yönelmek, ulus olarak kendi değerlerimizden yola çıkarak edebiyat eserleri yaratmak önem kazanmıştır. Bu amaçla özellikle Ziya Gökalp'in Altın Işık Masalları, Ahmet Hikmet Müftüoğlu'nun Türk destanlarından, tarihinden, faydalanarak oluşturduğu Çağlayanlar adlı öykü kitabı, Faruk Nafiz Çamlıbel'in Sanat ve Çoban Çeşmesi adlı şiirlerini içine alan Şiir kitabı ve öteki didaktik amaçlı tiyatro eserleri vb. bunlardan yalnızca birkaçıdır.

Koroğlu destanı da bu bağlamda Türk edebiyatının bazı eserlerine konu edilmiştir. Ahmet Kutsi Tecer'in 1941 yılında yazmış olduğu Koçyiğit Koroğlu adlı tiyatro eseri, Orhan Veli Kanık'ın 1945 yılında yazmış olduğu Yol Türküleri adlı şiiri, 1955 yılında yazılmış olan İlhan Berk'in Koroğlu adlı şiir kitabı bunlardan birkaçıdır.

Bu çalışmada, yukarıda sözü edilen kitap ve şiirlerin yanında Koroğlu destanından esinlenilerek yazılan şiir, öykü vb. eserlere değinilecek, bu eserlerin, şair, yazar ve olay kahramanlarının Koroğlu'ndan hangi yönüyle etkilendikleri belirtilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Türk Edebiyatı, Milli Edebiyat, Cumhuriyet Dönemi, Koroğlu, Halk Edebiyatı.*

POEMS AND PROSE WRITTEN IN THE REPUBLICAN PERIOD INSPIRED BY THE EPIC HERO KÖROĞLU

ABSTRACT: In Turkish literature, it has become important to evaluate national affairs with the national literary movement and to create literary works with our own values.

Some of the works written for this purpose are, especially, Ziya Gökalp's Golden Light Folktales, as taken the lead. Ahmet Hikmet Müftüoğlu's short story book "Çağlayanlar" which is inspired by Turkish epics and history, Faruk Nafiz Çamlıbel's Art and Çoban Çeşmesi and other didactic theater works.y a few of them.

In this context, Köroğlu has been the subject of some works of Turkish literature. Some of them could be listed as a play Koçyiğit Köroğlu, written by Ahmet Kutsi Tecer in 1941, a poem by Orhan Veli Kanık, written in 1945, and a poetry book by İlhan Berk, Köroğlu, written in 1955.

In this work, besides the books and poems mentioned above, poems and stories inspired by the Köroğlu epic will be referred to and the poems, authors and heroes of these works will be tried to be notified in which direction they are influenced by Köroğlu.

Keywords: *Turkish Literature, National Literature, Republican Period, Köroğlu, Folk Literature.*

TÜRKİYE'DE AZERBAYCAN SAHASI KÖROĞLU ÇALIŞMALARI

Prof. Dr. İsmet ÇETİN

Gazi Üniversitesi/ TÜRKİYE

icetin@gazi.edu.tr

ÖZET: Dünyanın zengin destan koleksiyonuna sahip edebiyatlardan biri Türk edebiyatıdır. Türk destan dünyası, Türk topluluklarının dağıldığı geniş coğrafyaya paralel olarak çeşitlilik ve zenginliğe sahiptir. Bu zenginlikten dolayı destanlardan bazıları bölgesel, bazıları Türk dünyasının tamamında, bazıları da komşu kültürlerde de bilinmektedir. Köroğlu Destanı, Türk dünyasının hemen hemen tamamında ve komşu kültürlerde bilinen destanlardan biridir. Bu bilinirliğinden dolayı da üzerinde en çok çalışma yapılan destanlardandır. Destan üzerine yapılan çalışmalar, son otuz yılda ülkeler sınırlarını aşarak daha geniş bir alana yayılmış ve bilgiler Türkiye'de toplanmaya başlamıştır.

Türkiye dışında yapılan çalışmaların Türkiye'ye taşınmasıyla zengin bir Köroğlu bilgi bankası oluşmuştur.

Bildiride Türkiye'de yapılan Azerbaycan sahası Köroğlu çalışmaları ele alınıp genel bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Köroğlu Destanı, Türkiye, Azerbaycan Sahası, Köroğlu Destanı Çalışmaları.*

THE STUDIES ON AZERBAIJAN KÖROĞLU IN TURKEY

ABSTRACT: Turkish literature has one of the richest epic collections in the world. The Turkish epic world has diversity and richness, and it also has a wide geographical distribution of Turkish communities. Because of this wealth, some of the epics are regional, some of them are known in the Turkish world, others are also known in neighboring cultures. Köroğlu saga is one of the most famous sagas in the all regions of Turkish World and neighbor cultures. Due to this awareness, the most studied work is Köroğlu. Over the last three decades, studies of the saga spread across a broader area and the information of these studies has begun to gather in Turkey.

A wealthy information bank of Köroğlu has been formed by transferring of the studies into Turkey.

In this study, the Köroğlu studies of Azerbaijan area in Turkey will be evaluated.

Keywords: *Köroğlu Epic, Turkey, Azerbaijan Area, Study of Köroğlu Epic.*

KÖROĞLU'NUN KÖYÜ (16. YÜZYIL TAHRİR DEFTERLERİNE GÖRE)

Prof. Dr. Kenan Ziya TAŞ

Bahkesir Üniversitesi/ TÜRKİYE

kztas@hotmail.com

ÖZET: Bütün Türk dünyasının ortak bir şahsiyeti veya kahramanı olarak karşımıza çıkan Köroğlu, Anadolu'da Bolu ile özdeşleşmiştir. Bu ilişkiyi haklı çıkaracak pek çok veri bulunmaktadır. Bu verilerden en önemlisi de tarihi kayıtlardır. Bunların en dikkate değer olanı Osmanlı Arşivleri'ndeki Tahrir Defterlerindeki bilgilerdir. Hazırlanacak bildiride Bolu'nun Gerede nahiyesinde Köroğlu'nun köyü olarak kabul edilen köyün Tahrir Defterlerindeki kayıtları ele alınıp değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Bolu, Gerede, Köroğlu, Tahrir Defterleri.*

KÖROĞLU'S VILLAGE (ACCORDING TO THE 16TH CENTURY TAX REGISTER)

ABSTRACT: Köroğlu, a common personality or hero of the whole Turkish world, is identified with Bolu in Anatolia. There is a lot of data to justify this relationship. The most important of these data are historical records. The most notable of these documents are Tax Registers or Record Books (Tahrir Defterleri) in the Ottoman Archives. The records in these books will be used in the study to be prepared. The village, which is considered as the village of Köroğlu, is located at the Gereede district of Bolu. In this paper, after a general framework drawn in this context, the records of these villages will be examined and evaluated.

Keywords: Bolu, Gereede, Köroğlu, Tahrir Defteri.

KAZAK HALKBİLİMİNDE “KÖROĞLU” DESTANI VE İNCELENMESİ: DÜNÜ, BUGÜNÜ VE YARINI

Doç. Dr. Kuanyshbek KENZHALIN

L. Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi/ KAZAKİSTAN

kenkk@mail.ru

ÖZET: “Köroğlu” destanı – bir kahramanlık destanıdır. Türkmenlerin Teke soyundan olan Köroğlu hakkındaki destan – Türk soylu halklarla birlikte diğer halkların da folkloründe var olan destanlardan biridir. Ele almış olduğumuz bildiride Kazak halk bilimindeki “Köroğlu” destanı varyantları ile ilgili yapılan derlemeler ve çalışmaları inceleyeceğiz.

Kazak halkbiliminde Köroğlu ve onun babası Ravşanbek’in kahramanlıklarını anlatan anlatmaların yirmiden fazla varyantı vardır. Söz konusu destanı anlatan, yazılı olarak kâğıda dökülmesinde emek harcayan Hasen Mirbabaulı, Kalijan Öteşuli, Meşhür-Jüsip Köpey, Maylıkoja Sultankojaulı, Jambıl Jabayev, Rahmet Mazkojaulı, Manğıstaulı Abıl ve Nurım ozanları, Murın ozan vs. gibi şahısları saymak mümkündür.

Destanın ilk örnekleri 1870-1915 arasında birkaç kere yayınlanmıştır. Destanı inceleyen bilimadamları ise İ. Braginskiy, A. Samoyloviç, A. Gafurov, A. Boldırbayev, A. Konıratbayev, M. Gumarova, T. Konıratbayev, Ş. İbrayev vd.

1905 yılında ise B. Moşenskiy tarafından “Bozay Kahraman ve onun oğlu Köroğlu” adlı eser Rusçaya tercüme edilerek yayınlanmıştır.

1940’lardan itibaren “Köroğlu” destanı ile ilgili pek çok çalışmanın yapıldığını görmek mümkündür. 1945 yılında Alkey Margulan “Kazak Halkının Epos Destanları” konulu doktora tezinde, 1946 yılında A. Ornov “Kazak Kahramanlık Destanları” ve bilimadamı E. İsmayılov “Akınlar” adlı eserinde “Köroğlu” destanını etraflıca ele almışlardır.

Kazak akını Jambıl Jabayev 1570 satırdan oluşan “Köroğlu” destanını anlatanlardandır. Söz konusu varyantı halkbilimci Edige Tursınov Jambıl’ın öğrencileri derlemiş ve 1978 yılında da yayınlamıştır.

Rahmetulla Mazkojaulı’nın anlattığı “Köroğlu” destanı ilk olarak Melike Gumarova tarafından 1973 yılında yayımlanmıştır. Destanın söz konusu varyantı sonradan “Kahramanlık Destanları” adlı çok ciltli eserin 4. cildinde yayımlanmıştır. İki yıl sonra bilimadamı Auelbek Konratbayev “Kazak Eposu ve Türkoloji” adlı eserinde “Köroğlu” destanını incelemiş ve destanın bütün Türk dünyası için değerinden bahsetmiştir. Diğer bir araştırmacı Şakir İbrayev ise “Epos Dünyası” adlı eserinde söz konusu destandan bahsederek, destanın ortaya çıkış tarihi, metnin özellikleri gibi meseleleri incelemiştir. Halkbilimci Seyit Kaskabasov’un önderliğinde yayınlanan 100 ciltlik “Babalar Sözü” eserinin 48 ve 49 ciltlerinde Köroğlu’nun Kazak anlatmaları yayımlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Köroğlu, Köroğlu Destanının Kazak Varyantları, Ozanlar, Köroğlu Destanının İncelenmesi.*

THE EPIC OF “KORUGLY” IN KAZAKH FOLKLORE AND STUDIES ON IT: PAST, PRESENT AND THE FUTURE

ABSTRACT: The poem “Korugly” is a heroic folk epic. The poem about Koruklu from the Turkmen’s Teke tribe is regarded as a common poem among both the Turkic-speaking people and the other people. In this paper, compilations and studies Kazakh variants of Korugly will be analysed.

There are more than twenty variants is related to Korugly and his father Raushanbek in Kazakh folklore. Khasen Mirbabauli, Kalizhan Otoshuly, Mashkhur-Zhusip Kopeev, Mailykha Sultankozhauili, Zhambyl Zhabaev, Rakhmet Mazkozhauili, Mangistau poets Abyl and Nurym, Muryn poet, etc. are narrators and compilers, publishers.

The epic was published in the period of 1870-1915. Scientists such as I. Braginsky, A. Samoilovich, A. Gafurov, A. Boldyrev, A. Koniratbaev, M. Gumarova, T. Koneratbai, Sh. Ibray studied on this epic.

The poem “Korugly” has been studied since 1940. This epic was also investigated in Alkey Margulan’s his phd dissertation entitled “Epic dastans of the Kazakh people” in 1945, A. Ornov’s “Kazakh heroic dastans” in 1946, and E. Ismayilov’s “Poets” in 1957.

Kazakh poet Zhambyl Zhabaev narrated “Korugly” consisting of 1570 lines. The folklorist Yedige Tursynov recorded it from Zhambyl’s student and published in 1978.

Rahmetulla Mazkozhauili, who reported the 4 parts of “Korugly” published it entitled “Korugly” from Melika Gumarova for the first time in 1973. After that, this text was included in the book “Poem of Heroes, 4-volumes”. Two years later, Auelbek Konyratpayev published the study on the history of the Kazakh “Korugly” in his work entitled “Kazakh Epics and Turkology”, and he pointed out the importance and role of the poem “Korugly” in the Turkic world. Kazakh version of “Korugly” was published in 48-49th volumes of “The Words of Ancestors” in the editorial of the scientist Seyit Kaskabasov.

Keywords: *Korugly, Kazakh Versions of Poetry “Korugly”, Poets, Study of Poem “Korugly”.*

GAGAUZLARDA “KÖROĞLU” DESTANININ ZAMAN VE MEKÂNA GÖRE DEĞİŞMESİ

Doç. Dr. Liubovi ÇİMPOEŞ/ MOLDOVA

Hitit Üniversitesi/ TÜRKİYE

liubovicimpoes@hitit.edu.tr

ÖZET: Gagauzlar, diğer halklar gibi belirli tarihsel koşullarda, eski folklor fonunu yeniden gözden geçirerek anlamını kavrama ve değiştirme ürünü olan etnik bilgiyi muhafaza ederler.

Gagauzların yaşadığı her bölgede kayda alınan ve günümüze kadar ulaşan Köroğlu hakkındaki efsanelerin tahlili, bu eserlerin orijinal metinlerinin bizim tespit ettiğimiz versiyondan hacim ve içerik bakımından daha geniş ve daha zengin olduğunu göstermektedir. Destanın nesilden nesile sözlü olarak aktarılması, göçler, edebî seçeneklerin olmaması ve yabancı kültür çevreleri bu eserdeki birçok epizodun ve ayrıntının unutulmasına neden olmuştur.

Gagavuzların epik efsanesi “Köroğlu”nun ortaya çıkış tarihini kesin olarak belirlemek zordur. Ancak, Köroğlu efsanesinin Tuna'nın güneyinde ve Balkanlarda yaşayan halk tarafından düzülmesine, Bessarabiya'nın güneyinde ve daha sonra da Kazakistan ve Kuzey Kafkasya'da yaşayan Gagauzlarda yaşamaya ve gelişmeye devam ettiğine şüphe yoktur.

Gagauzlardaki Köroğlu efsanesi, günümüzde Gagavuz halkının tarihî zaman ve mekânı süzgecinden geçmiş ulusal sözlü şiir ve nesir geleneğinin bir örneği olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Gagauz Destanları, Gagauzlarda “Köroğlu”, Epik Gelenekler.*

TIME AND SPATIAL TRANSFORMATION OF THE EPOS “KOROGLU” AT GAGAUZES

ABSTRACT: Gagauzes, like other people, are the custodians of ethnic knowledge, which is the product of the rethinking and transformation of the ancient folklore fund in certain historical conditions.

An analysis of the legends about Koroglu, written everywhere where Gauges live, testifies that in their original form these works were much richer in volume and content than the versions we recorded. The process of oral transmission of dastan from generation to generation, migration and resettlement, lack of literary options, foreign language and other cultural environment has led to the oblivion of many episodes and details of these works.

It is difficult to reconstruct the creative history of the epic legend, “Koroglu” from the Gagauzes. However, there is no doubt that this legend about the people's hero, Koroglu was composed by the people in the Balkans and in the southern Danubian, they continued to live and develop in Southern Bessarabia, and later in the Gagauzya, North Caucasus and Kazakhstan.

Epic story of Koroglu among the Gagauzes, appears to us today as an example of the national oral-poetic and prose tradition, passed through the temporary and spatial prism of the history of the Gagauz people.

Keywords: *Gagauz Dastan, “Koroglu” in Gagauzya, Epic Traditions.*

GÜRCİSTAN'DA YAPILAN KÖROĞLU ÇALIŞMALARININ DÜNÜ, BUGÜNÜ, GELECEĞİ

Makvula KHAREBAVA/ GÜRCİSTAN

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE

mkhareba@gmail.com

ÖZET: Gürcistan ile Türk Dünyası arasındaki ilişkiler asırlara dayanmaktadır. Kafkasya'ya ilk Türk kavimlerin gelişinden itibaren Gürcüler ile Türkler arasında kültürel etkileşim başlamıştır. Bu ilişkiler her iki halkın sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamlarında iz bırakmış, özellikle de folklor alanında birbirlerinden etkilenmişlerdir. Gürcistan'da folklor çalışmaları başlayınca, Doğubilim fakültesi kurulduktan sonra Gürcü Türkologlar tarafından Türkiye'nin tarihi, Türk dili ve edebiyatı, Türk Dünyası folkloru incelenip araştırılmıştır.

Gürcistan'da yaşayan Türkler arasında da Köroğlu Destanı anlatılmış ve günümüze kadar varlığını devam ettirmiştir. Bu çalışmamızda Gürcistan'da Köroğlu destanının varlığı ve yayılması hakkında bilgi verilecek, Kafkasya coğrafyasında bu destanın yayılması, tanınması ve benimsenmesinin nedenleri üzerinde durulacak, Tiflis El Yazma Enstitüsünde mevcut olan nüshanın önemi hakkında bilgi verilecektir. Ayrıca Köroğlu Destanının ilk Gürcüce çevirilerine de değinilecektir. Gürcistan'ın Doğu, Güney-Doğu ve Acara bölgelerinden derlenmiş olan Köroğlu Destanının Gürcü versiyonları ile ilgili çalışmalar incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: *Anahtar Kelimeler: Köroğlu Destanı, Gürcü Versiyonu, Acara Versiyonu.*

PAST, PRESENT AND FUTURE OF KOROGLU STUDIES IN GEORGIA

ABSTRACT: The relationship between Georgia and Turkish World is centuries old. From the arrival of the first Turk tribes to Caucasus, cultural interaction was established. This interaction had left marks in both of the population's social, economic, and cultural lives. Especially, they were influenced by each other in the folklore field. When folklore studies were undertaken in Georgia after the founding of Oriental Sciences Faculty, Georgian turcologists studied and researched Turkish history, Turkish Language and Literature, and Turkish World folklore.

Epic of Koroglu was narrated and diversified throughout the years by the Turks who lived in Georgia and it had preserved its existence until today. In this study, information will be given about the Epic of Koroglu's existence and expansion in Georgia, and the reasons of expansion, recognition, and adoption of Epic of Koroglu in Caucasia geography will be studied. Also, information will be given about the importance Epic of Koroglu copy currently available in Tbilisi Hand Writing Institute. In addition, the first translations of Epic of Koroglu will be mentioned. Versions of Epic of Koroglu will be studied which were compiled in East, South-East and Ajara regions of Georgia.

Keywords: *Epic of Koroglu, Georgian Version, Ajara Version.*

BOLU'DA KÖROĞLU KONULU BİLİMSEL TOPLANTILAR

Prof. Dr. Metin EKİCİ

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE

mekici@yahoo.com

ÖZET: Türk Dünyasının ortak kültürel miraslarından en yaygın olarak tanınan Köroğlu'nun şahsı ve etrafında teşekkül ettirilmiş olan anlatmalara farklı Türk coğrafyaları sahip çıkmaktadır. Diğer taraftan bir kültürel mirasa sahip çıkmak onu benimsemek, yaşatmak ve gelecek kuşaklara kültürel ve bilimsel olarak aktarmakla mümkündür. Türkiye sahasında Köroğlu'nun tarihsel kimliği ve kişiliği hakkındaki anlatmalara farklı şehirlerimiz sahip çıkmakla birlikte; Köroğlu'nun kişiliğine ve hakkındaki anlatmalara en iyi sahip çıkan ve bunu gelecek kuşaklara aktarma konusunda kararlı bir tutum gösteren ilimiz Bolu'dur. Bolu il Valiliği, Belediyesi ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi Köroğlu hakkında yaptıkları kültürel ve bilimsel çalışmalarla bu sahip çıkışı anlamlı kılacak en ciddi çalışmaları gerçekleştirmiştir.

Biz de bu bildirimizde; "Köroğlu Semineri" adıyla ilki 1982 yılında yapılmış ve Köroğlu konulu toplam dokuz bildirim yer aldığı bilimsel toplantıdan başlayarak 2017 yılına kadar, son 35 yılda Bolu'da Köroğlu'na adanmış bilimsel toplantıların basılı metinlerinden hareketle bir tahlilini yapacağız. Elimizde bulunan basılı metinlere göre Bolu'da yapılan "Bolu ve Köroğlu" konulu bilimsel toplantıların yıllara göre dağılımı ve genel içerik tablosu şu şekildedir:

Köroğlu Semineri Bildirileri (Bolu, 1982). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1983.

Bu bilimsel toplantıda 2 Protokol konuşması ve Köroğlu konulu 9 bildiri sunulmuştur.

Bolu Halk Kültürü ve Köroğlu Uluslararası Sempozyumu (Bolu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 11-12 Ekim 1997) Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yayınları, 1998.

Bu bilimsel toplantıda 3 Protokol konuşması, 19 Bolu ve çevresi kültürünü ele alan bildiri ve 39 Köroğlu konulu bildiri sunulmuştur.

Halk Kültürü ve Köroğlu Bilgi Şöleni Bildirileri (Bolu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 2-4 Kasım 2006). Bolu: BAMER Yayınları, 2008.

Bu bilimsel toplantıda; 5 protokol konuşması, 9 Bolu ve yöresi konulu bildiri ve 13 Köroğlu konulu bildiri sunulmuştur.

21. Yüzyılda Köroğlu ve Bolu Araştırmaları Uluslararası Köroğlu, Bolu Tarihi ve Kültürü Sempozyumu Bildirileri (Bolu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 17-18 Ekim 2009). Bolu: BAMER Yayınları, 2011.

Bu bilimsel toplantıda; 3 protokol konuşması, 1 Açılış Bildirisi, 15 Bolu ve yöresi konulu bildiri ve 48 Köroğlu konulu bildiri sunulmuştur.

IV. Uluslararası Bolu Halk Kültürü ve Köroğlu Sempozyumu Bildirileri (Bolu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 26-27 Ekim 2013). Ankara: Akçağ Yayınları, 2015.

Bu bilimsel toplantıda; 5 protokol konuşması, 15 Bolu ve yöresi konulu bildiri ve 47 Köroğlu konulu bildiri sunulmuştur.

V. Uluslararası Bolu Tarihi, Kültürü ve Köroğlu Sempozyumu (Bolu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 26-28 Eylül 2014). (Henüz basılmamıştır)

Bu bilimsel toplantıda; 3 protokol konuşması, 26 Bolu ve yöresi konulu bildiri ve 47 Köroğlu konulu bildiri sunulmuştur.

VI. Uluslararası Köroğlu Sempozyumu “Köroğlu ve Türk Dünyası Destan Kahramanları”. (Bolu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 10-12 Ekim 2016). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi BAMER Yayınları, 2016.

Bu bilimsel toplantıda; 5 protokol konuşması, 66 Köroğlu konulu bildiri ve diğer halk anlatılarıyla ilgili 19 bildiri sunulmuştur.

Bildirimizde, yukarıda listelediğimiz 7 ayrı bilimsel toplantıda sunulan 269 Köroğlu konulu bildiriye konu özelliklerine göre gruplandırılacak ve her grupta yer alan bildiriler hakkında genel değerlendirme yapılacak, bütün bu değerlendirmeler sonucunda da Köroğlu konusunda yapılması gerekli çalışmalarla ilgili tekliflerimize yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu, Bolu, Bildiriler, Sempozyum.

THE SCIENTIFIC MEETINGS ON KOROGLU IN BOLU

ABSTRACT: One of the most well-known Turkic cultural heritages is Köroğlu himself and the narratives that have been told about his life story. Köroğlu’s epic-historical personality and the narratives related to him have been claimed by many Turkic societies and the cities. On the other hand, claiming and adopt an ownership of a cultural heritage is possible only by safeguarding which means to keep it alive culturally and scientifically and handing it over to the young generations. Although many cities and provinces in Turkey have been trying adopt and claim the ownership of Köroğlu and the narratives about him; only the Province of Bolu has shown the determination on how to claim an ownership of cultural heritage such as Köroğlu and the narratives related to him. The governorship, the mayorship of Bolu province, and the University of Bolu Abant İzzet Baysal have been organized number scientific meetings and cultural festivals dedicated to Köroğlu. All those meetings and cultural organizations clearly shows that the province of Bolu is very determined and right to claim Köroğlu.

In this paper, starting from the first scientific meeting, named as “The Seminar on Köroğlu” and held in Bolu in 1982, I would like to evaluate the scientific meetings organized on Köroğlu and narratives related to him and have taken place in the province of Bolu with in last 35 years. According to the published materials, the list and content of the scientific meetings subjected “Bolu and Köroğlu” are as follows:

A Seminar on Köroğlu (Bolu, 1982). Ankara: Ministry of Culture Tourism Publications, 1983.

In this meeting; 2 Opening Speeches and 9 papers on Köroğlu were presented.

International Symposium on Köroğlu and Folk Culture of Bolu (Bolu, The University of Abant İzzet Baysal, October 11-12, 1997). Bolu: Abant İzzet Baysal University Publications, 1998.

In this meeting; 3 Opening Speeches, 19 papers on the folk culture of Bolu Province and 39 papers on Köroğlu were presented.

A Symposium on Folk Culture K roĝlu (Presented Papers); (Bolu, The University of Abant İzzet Baysal, November 2-4, 2006). Bolu: Abant İzzet Baysal University BAMER Publications, 2008.

In this meeting; 5 Opening Speeches, 9 papers on the folk culture of Bolu Province and 13 papers on K roĝlu were presented.

An International Symposium on K roĝlu and Bolu Studies in the 21st Century, History and Culture of Bolu and K roĝlu (Presented Papers); (Bolu, The University of Abant İzzet Baysal, October 17-18, 2009). Bolu: Abant İzzet Baysal University BAMER Publications, 2011.

In this meeting; 3 Opening Speeches, 1 Keynote paper, 15 papers on the folk culture of Bolu Province and 48 papers on K roĝlu were presented.

IV. International Symposium on the Folk Culture of Bolu and K roĝlu (Presented Papers); (Bolu, The University of Abant İzzet Baysal, October 26-27, 2013). Ankara: Akçaĝ Publications, 2015.

In this meeting; 5 Opening Speeches, 15 papers on the folk culture of Bolu Province and 47 papers on K roĝlu were presented.

V. International symposium on the History, Culture of Bolu and K roĝlu (Bolu, The University of Abant İzzet Baysal, September 26-28, 2014). (There is no published version of the papers).

In this meeting; 3 Opening Speeches, 26 papers on the history and folk culture of Bolu Province, and 47 papers on K roĝlu were presented.

VI. International Symposium on K roĝlu “K roĝlu and the Epic Heros of Turkic World” (Bolu, The University of Abant İzzet Baysal, October 10-12, 2016). Bolu: Abant İzzet Baysal University BAMER Publications, 2016.

In this meeting; 5 Opening Speeches, 66 papers on K roĝlu and 19 papers on the other folk narratives were presented.

In this paper, first I would like to classify in accordance with the content of the 269 papers presented on K roĝlu at 7 different scientific meeting took place in Bolu, and then I will make some general remarks on each classified groups. In my final remarks, I will point out my proposals on what and how the future K roĝlu studies in Turkey and elsewhere should be carried out.

Keywords: *K roĝlu, Bolu, Papers, Symposium*

AZERBAJCAN'DA KÖROĞLU ÇALIŞMALARININ DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI

Prof. Dr. Muhtar KAZIMOĞLU

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi/ AZERBAJCAN

mukhtarkazimoglu@gmail.com

ÖZET: “Köroğlu” destanının derlenmesi ve yayımının geçmişi Azerbaycan’da 2 ana dönemi kapsar: 1) Sovyetleşmeğe kadar ki dönem; 2) Sovyetleşme dönemi.

Birinci dönemin mühim tarihi faktörü Güney Azerbaycan’da yazıya alınmış ve 13 kol (ayrılıkta her hikaye “kol” olarak adlandırılır) içeren “Köroğlu” metninin polyak oryantalist Aleksandra Hodzko tarafından 1842 yılında Londra’da İngilizce yayınlanması, sonrasında aynı yayın baz alınarak “Köroğlu”nun çeşitli hikayelerinin Almanca, Fransızca, Rusca, Gürcüce, Ermenice vs. dillerine çevrilmesidir.

Sovyet döneminde Azerbaycan Köroğlulaşmasının en büyük başarısı destanın her hikayesinin halk sanatçılarından ayrı ayrı derlenmesi ve bu hikayelerinin yayımlanması olmuştur. Sovyet döneminde Veli Hulufu destanın 4, Hümmet Alizade 14, Muhammethüseyn Tehmasip 17 hikayesini derleyip yayımlamıştır. Sovyet döneminde destanın eski çağ el yazmasının her ikisi – 13 hikayeden ibaret Paris nüshası ve 28 hikayeden ibaret Tiflis nüshası yayımlanmıştır. Muhammethüseyn Tehmasip, Hamit Araslı, Halik Köroğlu, Mirali Seyidov, İsrafil Abbaslı vs. bilim adamlarının “Köroğlu” destanı hakkındaki değerli eserleri Sovyet döneminde yazılmıştır.

Azerbaycan’da “Köroğlu”nun bugünü Sovyet hükümetinin iflasından sonraki dönemlerde yapılan araştırma, yayın ve düzenleme işlerini içermektedir. Düzenleme ve yayımla alakalı Sovyet döneminden kalmış eksikler kısmen düzeltilmektedir. İstafil Abbaslı ve Behlul Abdulla arşiv belgeleri destanın bilimsel prensipler esasında varyasyonunu yayımlar; Araştırmacılar destanı sadece tarihi olaylar ile ilişkilendirmek ve sosyal yönlerden analizini yapmak alışkanlığını göstermemiştir. Araştırmalarda genel Türk ana temasının göz önünde bulundurulması “Köroğlu”nun en eski çağ katlarını aşıkara çıkarma isteğini güçlendirmiştir.

Gayemiz, Azerbaycan’da “Köroğlu”nu canlı söyleyenlerden, özellikle Güney Azerbaycan’da yaşayan aşıkların söylediklerinden derlenmiş örnekleri, elde edilen tüm arşiv belgeleri esasında “Köroğlu”nun Azerbaycan’daki bütün varyasyonlarını aşıkaramak; Azerbaycan “Köroğlu”su ile başka Türk halklarındaki “«Ко р о ь лу » (Köroğlu)”ları kıyaslamak; yapılmış kıyaslamalar hesabına “Köroğlu” ansiklopedisini oluşturmaktır.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu, Destan, Tetkik, Azerbaycan, Sovyet Dönemi.

PAST, PRESENT AND FUTURE OF “KOROGHLU” SAGA IN AZERBAIJAN

ABSTRACT: The researching, publishing and collection of “Koroghlu” saga is divided into two main parts in Azerbaijan: 1) until the Soviet Union; 2) during the Soviet Union.

The main historical case of the first stage is the publishing of Koroghlu text, which was collected from South Azerbaijan, by the orientalist called Alexander Hodzko on 1842 in London; after

the publishing of “Koroghlu” saga into different languages as Germany, French, Russian, Georgian, Armenian and etc.

The main succes of the researching of Koroghlu saga is the collection of saga from the nation artisan and publishing andresearching of them. Vali Huluphlu published published 4 parts, Hummat Alizadeh 14, Muhammethuseyn Tahmasib 17 parts of saga during the Soviet Union. The both manuscript of saga - The Paris version consisting of 13 parts and the Tbilisi version consisting of 28 parts were published during the Soviet Union. The valuable works of Muhammethusein Tehmasib, Hamid Arasli, Halik Koroghlu, Mirali Seidov, Israfil Abbasli and etc. were written during the soviet union.

The present of Koroghlu saga in Azerbaijan is involved by the composition, publishing and researching of saga after the failuring of Soviet Union. The shortcomings which were let during soviet union about the composition and publishing are removing partially; Israfil Abbasliand Behlul Abdulla have published the scientific versions of saga on the base of archieve mataterials. The relation fo saga with the historical incidents and analyze of saga by the social aspect is becoming weak and the paying attention of generalturkic context and to bringing to light of the ancient layer of saga is becoming stronger.

The future of Koroghlu saga in Azerbaijan is connected with the realazing of these works: to publish the Koroghlu saga with the scientific standards on the base of whole archieve materials, on the base of the examples collected from South Azerbaijan; to lay bare the whole versions of saga in Azerbaijan; to compare the texts of Koroghlu saga in Azerbaijan and in other turkic people; to creat an encyclopaedia on the base of the running compares.

Keywords: *Koroghlu, Saga, Research, Azerbaijan, Soviet Union.*

TÜRKMEN KÖROĞLU ANLATMALARI ÜZERİNE TÜRKİYE'DE YAPILAN ÇALIŞMALARIN DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI

Prof. Dr. Mustafa ARSLAN

Pamukkale Üniversitesi/ TÜRKİYE

marslan@pau.edu.tr

ÖZET: Anlatı esasına dayanan halkbilgisi ürünleri, toplumların temel kültür kodlarını, iç ve dış dünya ile olan ilişkilerini saklayan, onları ortak faktörler etrafında birleşerek nitelikli bir grup ve “başkaları karşısında biz” olma şuurunu aşıl原因 kıymetli hazinelerdir. Bir milletin tarihî akış içerisindeki duygu, düşünce ve hayat felsefesini, millet olmadaki karakteristik değerlerinin tümünü, bu ürünlerden öğrenmek ve takip etmek mümkündür. Çünkü bu ürünler, uzun bir tarihi süreç içinde gelişip olgunlaştıkları gibi, pek çok olay ve olguyu da günümüze ulaştıran, bugünün insanı ile geçmiş arasındaki ilişkiyi ve iletişimi sağlayan araçlardır. Köroğlu anlatmaları da Türk dünyası anlatı geleneği içindeki en önemli örneklerden biridir. Özellikle Türkmenler arasında yüzyıllar boyunca derin tesirler uyandırmış, onların insanîyet, kahramanlık, vatanperverlik ve bağımsızlık hislerini takviye etmiştir. Anlatılara ilişkin çeşitli özellikler onu her zaman Türkmenlerle birlikte anmayı gerekli kılmıştır. Günümüzde Türkmenlerin kültürel mirası olarak da tescil edilen Türkmen Köroğlu anlatmaları, Türkiye’de özellikle yirminci yüzyıl başlarından itibaren ilmi çalışmalara konu olmuştur. Anlatma metinlerinin eksik olmasına rağmen yürütülen çalışmalar, yüzyılın sonlarında önemli bir yekûn teşkil etmiştir. Ancak günümüzde dünyadaki gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan kültürel çalışmaların önemi, özelde Türkmen genelde Türk dünyası Köroğlu anlatmaları üzerine yeniden düşünmek gerektiğini göstermektedir. Bu sebeplerle bildiride Türkmen Köroğlu anlatmaları üzerine yeniden düşünme yapılan çalışmalar dikkate alınarak, bugün ve yarın neler yapılması gerektiği bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Köroğlu, Türkmen, Türkiye, Araştırma, Küreselleşme.*

THE PAST, PRESENT AND FUTURE OF THE STUDIES MADE IN TURKEY RELATED TO TURKMEN KÖROĞLU NARRATIVES

ABSTRACT: Folklore products based on narrative bases are precious treasures that hid the basic cultural codes of societies, their interactions with the inner and outer worlds, and are a qualified group that unite around common factors and overcome the desire to be “we in the face of others”. It is possible to learn and follow the philosophy of emotion, thought and life in the historical flow of a nation, the whole of characteristic values of the nation, from these products. Because these products are instruments that provide a long history of relationship and communication between today’s people and the past. The stories of Köroğlu are among the most important examples of Turkish world narrative tradition. The mentioned narratives have especially deeply influenced Turkmens for centuries, reinforcing their feelings of humanity, heroism, patriotism and independence. Various features related to the narration have always required Köroğlu to be remembered together with Turkmens. Türkmen Köroğlu, who is also registered as a cultural heritage of Turkmens today, has been the subject of studies in Turkey especially since the beginning of the twentieth century. Despite the lack of narrative texts, the studies carried out constituted an important sum in the end of the century. However, the importance of cultural studies that emerged in parallel with the developments in the world today shows that the Turkish world needs to rethink about the narrative of Köroğlu. For this reason, in this declaration, taking into account the studies done in the past on Turkmen Köroğlu’s narratives, what will be done today and tomorrow will be evaluated with a holistic view.

Keywords: *Köroğlu, Turkmen, Turkey, Research, Globalization.*

TÜRKİYE ÜNİVERSİTELERİNDE YAPILMIŞ KÖROĞLU KONULU TEZLER

Arş. Görv. Dr. Mustafa DUMAN

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE

m.duman66@gmail.com

Arş. Görv. Gökçe EMEÇ

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE

emecgokce@gmail.com

ÖZET: Köroğlu Destanı, Türkiye ve Türk dünyasının diğer bölgelerinde yaygın olarak bilinen ve halen gelenek içerisinde icrası devam eden destanlardan biridir. Bu yaygınlık ve bilinirlik Köroğlu Destanı ve Köroğlu'nun şahsı etrafında pek çok bilimsel çalışmanın yapılmasını beraberinde getirmiştir. Türk ve yabancı bilim insanları tarafından hazırlanan kitap, makale, bildiri ve ansiklopedi maddelerinin yanı sıra, Türkiye'deki üniversitelerde lisansüstü öğrenim gören genç araştırmacıların tezleri, Köroğlu Destanı'nı bilimsel olarak ele alan çalışmalardır. Bilimsel bilgiyi aktaran bu yayın türlerinin oldukça fazla sayıda olması nedeniyle Köroğlu Destanı hakkında gelecekte yapılacak bilimsel araştırmalarda tekrara düşmemek için, mevcut yayınların tasnif ve tahlil edilmesi büyük bir ihtiyaçtır.

Bu ihtiyaçtan hareketle bildirimizde, Türkiye'deki üniversitelerde yapılan ve Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde kayıtlı olan 23 yüksek lisans ve 9 doktora tezi “başlık” ve “dizin” sekmelerinde taratılmış ve ulaşılan 32 tez konu ve içerik özelliklerine göre tasnif edilmiştir. Bu tezlerden bazılarında erişim sağlanamadığı için, söz konusu tezlerin özetleri ve anahtar kelimeleri değerlendirmeye alınmıştır. Bunun yanı sıra, bu tezlerin her biri konu, içerik ve yöntemleri bakımından değerlendirilmiştir. Bildiri, ayrıca, söz konusu tezlerin yapıldıkları konu, disiplin ve anabilim dalları hakkında sayısal bilgi ve grafikler içermektedir. Bu bilgi ve sayısal verilerden hareketle Köroğlu Destanı hakkında gelecekte yapılacak çalışmalarda izlenmesi gereken yol ve tercih edilecek konular hakkında önerilerde bulunulmuştur. Bildirinin sonunda, değerlendirmeye tabi tutulan tezlerin adları, danışman bilgisi, sayfa sayıları, yapıldıkları üniversite, yıl, disiplin ve anabilim dallarını gösteren ve aynı zamanda içerikleri hakkında kısa bilgi ihtiva eden bir tablo sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu Destanı, Yüksek Lisans Tezi, Doktora Tezi, Bibliyografya.

AN EVALUATION OF THE DISSERTATIONS CONDUCTED IN THE UNIVERSITIES OF TURKEY ON THE EPIC OF KÖROĞLU

ABSTRACT: The Epic of Köroğlu, one of the epic stories that are widely known in Turkey and other regions of the Turkish world, has been currently performed in Turkish oral tradition. Its prevalence has led a large number of studies on it and Köroğlu itself to emerge. Along with the books, articles, papers, and encyclopedias written by academics from Turkey and other countries, dissertations done by young researchers in Turkey are essential works scientifically examining the epic story. It is a great necessity to classify and analyze the existing publications in order not to recur in the future studies about the Epic of Köroğlu because of a large number of these publications.

Based on this necessity, in the present paper, 22 master and 9 doctorate dissertations done in the universities in Turkey are evaluated. For this evaluation, these dissertations are classified based on their subjects and contents in this study. Since some of these dissertations are not accessible on the Council

of Higher Education Thesis Center's website, their abstracts and key words are taken into consideration. Within this scope, each of these theses is evaluated in terms of subject, content, and methods. Moreover, this paper contains numerical information and diagrams about the subject, fields, and branches of these dissertations. Based on this systematic information, certain suggestions are included in this study about the methods and subjects that should be preferred for the academic works on the Epic of Koroğlu. A table showing the names of theses evaluated, advisor information, page numbers, university, year, field and branches of study, as well as brief information about their contents is presented at the end of the paper.

Keywords: *The Epic of Koroglu, Master's Thesis, Doctoral Dissertations, Bibliography.*

TÜRKİYE'DE KÖROĞLU DERLEMELERİ VE METİN YAYINLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Yrd. Doç. Dr. Mustafa GÜLTEKİN

Gaziantep Üniversitesi/ TÜRKİYE

gultekin@gantep.edu.tr

ÖZET: Türk destancılık geleneği içerisinde Koroğlu destanının önemli bir yeri vardır. Türk dünyasının genelinde ve Türk kültürü ile az çok teması olan diğer toplumlarda da bilinen ve anlatılan bu destan, Türkiye'de âşıklar tarafından icra edilmektedir. Türk destan ve halk hikâyeleri üzerine yapılan çalışmalar içerisinde de Koroğlu kollarının derlenmesi, yayımlanması ve incelenmesi üzerine oldukça önemli çalışmalar yapılmıştır.

Türkiye'de Koroğlu destanı üzerine yapılan bilimsel çalışmalar, genellikle sözlü kültür ortamından tespit edilip yayımlanmış metinlere dayanmaktadır. Bilimsel araştırmaların dayandığı bu metin derlemeleri ve yayınların derleme yöntem ve teknikleri bağlamında değerlendirilmesi, bütüncül bir bakış açısıyla bir durum tespitinin yapılmasının yanı sıra gelecekte yapılacak çalışmalara da rehberlik etmesi bakımından önemli olacaktır.

Bildirimizde, Koroğlu destanı üzerine Türkiye'de yapılan derlemeler ve derlemeye dayalı metin yayınları ele alınacaktır. Tespit edilen çalışmalardan hareketle Koroğlu kollarının derlendiği anlatıcılar, derleme yöntemleri, derlemelerin yapıldığı bağlam, derlenen metinlerin yazıya geçirilmesi ve yayımlanması, yayın aşamasında yapılan düzenlemeler üzerine tespit ve değerlendirmelerde bulunulacak, art zamanlı olarak Koroğlu derlemelerinin seyri belirlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Koroğlu Destanı, Derleme, Metin Yayınları.*

AN EVALUATION ON THE FIELDWORKS AND TEXT PUBLICATIONS OF KOROGLU IN TURKEY

ABSTRACT: The Koroglu epic has an important place in the Turkish epic tradition. This epic story, which is also known and to be narrated in the all regions of the Turkish world and in other societies that have communication with Turkish culture, is being performed by minstrels in Turkey. The fieldworks,

publication and study of Koroglu epic stories are very important among the studies on Turkish epics and minstrel stories.

Scientific studies on the Koroglu epic in Turkey are generally based on texts that have been published and collected in the oral cultural context. The evaluation of these textual compilations and publications, based on scientific research, in the context of fieldworks methods and techniques will be important from a holistic point of view as well as guiding the work to be done in the future.

In our study, the publications on the Koroglu epic and the text publications based on the fieldworks will be discussed. Based upon the studies that have been conducted; the Koroğlu narrators, fieldwork methods, context of the fieldwork, transcription and publishing of the compiled texts will be evaluated in this study.

Keywords: *Koroglu Epic, Fieldwork, Text Publication.*

RUSYA'DA KÖROĞLU ÇEVİRİLERİ VE YAYINLARININ GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Doç. Dr. Muvaffak DURANLI

*Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE
m_duranli@hotmail.com*

ÖZET: Balkanlardan Orta Asya'ya kadar geniş bir alana yayılan Koroğlu anlatmaları, genel olarak Türk kökenli halklar arasında sevilmiş ve aşıklar tarafından söylenmiş olmasına karşın Türk topluluklarıyla tarihi koşullar içinde komşu olarak yaşayan Ermeni, Gürcü, Tacik gibi halklar arasında da yayılmıştır. Bir anlatının bu kadar yaygın olması Türk olmayan araştırmacıların ilgisini çekmiştir. Özellikle bünyesinde pek çok Türk halkını barındıran Çarlık Rusya'sında çıkan yayın organlarında Koroğlu anlatmalarıyla ilgili yazıların yer aldığı bilinmektedir.

Rusya'da daha çok çeviri niteliğindeki Koroğlu ile ilgili ilk çalışmalarda az sayıda açıklama yer almakta olup bunlar ya kitaptan bölüm çevirisi ya da Rus veya Rus olmayan araştırmacının şahadan derlediği, orijinali bazen Arap alfabesi ile bazen de Kiril alfabesi ile verilen ve Rusça çevirisinin yer aldığı yayınlardır. Bu tür yayımlar ilk planda Tiflis merkezli dergi ve külliyatlarda, ikinci planda Çarlığın bilimsel merkezi olarak kabul edilen Petersburg şehrinde basılan yayın organlarında yer almıştır.

Rus araştırmacılar Koroğlu ile ilgili ilk nitelikli yayının İvan Şopen tarafından yapıldığı konusunda hem fikirdirler. Aslen Fransız olan Şopen 1820'li yıllarda Rusya'ya geldikten sonra İvan adını almış ve 5 Ağustos 1870 tarihinde Peterburg şehrinde ölünceye dek Kafkasya ağırlıklı çalışmaları katılmıştır. Kafkasya halkları arasında yaptığı derlemelerin büyük çoğunluğu yayınlanmadan arşivlerde kalan İ. Şopen kendisi hayattayken Azeri bir aşıktan derlediği ve Rusçaya çevirdiği "Koroğlu (Tatar Efsanesi)" adlı metin Petersburg'ta yayınlanan "Mayak Sovremennogo Prosvesçeniya" adlı derginin 1840 yılı ilk sayısında yer alır.

İ. Şopen'in bu çevirisi ile birlikte özellikle 1800'lü yıllarda pek çok çeviri çalışması ardı ardına

yayınlanır. Bu çeviri çalışmaları ilerideki yıllarda halk bilimciler tarafından yapılacak destan ve halk anlatıları ile ilgili diğer çalışmalara kaynak oluşturacak, Koroğlu metinleri sıklıkla modern araştırmacılar tarafından karşılaştırmalı çalışmalarda kullanılacaktır.

Özellikle adını dünyaya duyurmuş, E. Meletinskiy, V. Jirmunskiy, B. Putilov, V. Propp, H. Koroglu gibi araştırmacılar Koroğlu metinleri üzerine çok yönlü araştırmalar yayınladılar. Bütün bunlar, Koroğlu'nun sadece Türk dünyasında sınırlı kalmamasına, farklı kültür dairelerinde de tanınmasına neden olmuştur.

Bildirimizde Rusya'da yayınlanan ilk çalışmalardan günümüzde bilimsel toplantılarda sunulan Koroğlu konulu bildirimler dahil olmak üzere, geniş bir dönem ana hatlarıyla ele alınmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rusya, Rusça, Tatar, Efsane, Çeviri.

GENERAL EVALUATION OF KOROĞLU TRANSLATIONS AND PUBLICATIONS IN RUSSIA

ABSTRACT: In despite of spreading over a wide area from the Balkans to Central Asia, Koroğlu's narratives were generally loved by the Turkish peoples and spoken by the bards. These narratives were spread among the peoples such as Armenian, Georgian and Tajik, who but neighbors with the Turkish communities in historical conditions. The fact that a narrative is so widespread has attracted the attention of non-Turkish researchers. It is known that the articles about Koroğlu narratives are known in the broadcast organs which appeared especially in Tsarist Russia, which houses many Turkish people.

In Russia, there are few explanations in the first studies about Koroğlu, which is mostly translation. These are either published by the Russian or non-Russian researchers, either in the form of a translation of the original chapter, sometimes in the Arabic alphabet, sometimes in the Cyrillic alphabet, and in Russian. The publications was in the magazines and articles published in Tiflis were in the first place, and published in Petersburg, the scientific center of Tzar, were in the second.

Russian researchers both agree that the first quality publication about Koroğlu was made by Ivan Shopen. Shopen, who was originally French, took the name of Ivan after coming to Russia in the years of 1820 and took part in Caucasus-oriented work until August 5, 1870 in Peterburg. The great majority of the collections made by Shopen among the peoples of the Caucasus were in the archives. The text "Koroğlu (Tatar legend)" which Şopen compiled from an Azerbaijani bard while he was alive and which he translated into Russian takes place in the first issue of 1840, "Mayak Sovremennogo Prosvetşçeniya" published in Petersburg.

With this translation of Shopen, many translations, particularly in the 1800's, are published behind the scenes. These translation studies will be used as resources for other studies related to the legend and public discussions to be made by folklorists in the future, and texts of Koroglu will often be used by modern researchers in comparative studies.

Famous researchers such as Such as E. Meletinskiy, V. Jirmunskiy, B. Putilov, V. Propp, H. Koroglu, published researches on Koroğlu texts. All of this has caused Koroğlu to be recognized not only in the Turkish world, but also in different cultural circles.

From the first studies published in Russia in our essay, we will try to outline a wide range of topics, including the reports on the issue of Koroglu presented at scientific meetings in Russia.

Keywords: Russia, Russian, Tatar, Legend, Translation.

**BULGARİSTAN’DA YAPILAN KÖROĞLU ANLATMALARINI İLE İLGİLİ
ÇALIŞMALARIN DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI
(BULGARİSTAN’IN KUZEYDOĞU BÖLGESİNDE KÖROĞLU HALK
ANLATMALARININ YORUMU)**

Yrd. Doç. Dr. Nevriye ÇUFADAR

Şumen Üniversitesi/ BULGARİSTAN

n.cufadar@shu.bg

ÖZET: Bulgaristan’da Köroğlu hikâyeleri üzerine yapılmış çalışmalar ve yayın birikimi tespit edilememiştir. Çünkü halk arasında farklı anlatılar ve söylenceler vardır ancak bunlar araştırılıp yazıya geçirilmemiştir. Halka göre Köroğlu, gözleri kör edilmiş kişinin oğlu olup zalimlere başkaldıran, onları cezalandıran, yoksulları koruyan, eşitlik ve adalet düzeni kurmayı deneyen ideal bir kahramandır. Halk o zamanların şartlarında Köroğlu gibi bir kahramana ihtiyaç duymuş ve onun adını destanlaştırmıştır. Köroğlu halkın kaderini ve hayatını kolaylaştırmak istemiş ve bunu başarmıştır diyebiliriz.

Bu bildiride amacımız, “Köroğlu”nun Bulgaristan’ın kuzeydoğu bölgesi halkı arasında yayılmış ve halâ yaşamakta olan kahraman ve mitolojik kişiliğini incelemek ve tanıtmak, Köroğlu adının verilme sebepleri üzerinde durmak ve “kör” sözcüğü hakkında Bulgaristan’da yapılan yorumlar hakkında bilgiler sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu, Halk, Adı, Kör, Kader.

**THE PAST, THE PRESENT AND THE FUTURE OF THE STUDIES
CONCERNING KÖROĞLU NARRATIVES IN BULGARIA
(PUBLIC INTERPRETATION AND FOLK LECTURES OF KÖROĞLU IN
THE NORTHEAST REGION OF BULGARIA)**

ABSTRACT: No work and publications on Köroğlu Stories have been found in Bulgaria. There are different narratives and rumors among the people, but these have not been investigated and written. According to the people, the boy whose eyes are blind is an ideal hero who tries to establish the order of equality and justice, which protects the poor, the rebellion and punishment of the oppressor attempting to establish the order of an ideal hero.

The purpose of the present study is to examine and promote the heroic and mythological personality of ‘Köroğlu’, who has been spread among the people of the northeastern region of Bulgaria. The name of Köroğlu is the name of what is inserted in order to provide information about the ‘blind’ words made in Bulgaria.

People needed a hero like Köroğlu according to the conditions of those times and his name also had a big share in the epic. Köroğlu wants to make the fate and the life of the people easier and we can say yes, we can say that he succeeded.

Keywords: Köroğlu (Koroghlu), Folk, Name, Blind, Faith.

KAZAKİSTAN SAHASI KÖROĞLU ANLATMALARINI ÜZERİNDE TÜRKİYE'DE YAPILMIŞ ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd. Doç. Dr. Pınar FEDAKÂR

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE

Pdonmez41@hotmail.com

ÖZET: Türk boyları ve grupları arasında çok yaygın olan Köroğlu anlatmaları coğrafi olarak çok geniş bir alanda anlatılmaktadır. Köroğlu'nun Türk Dünyasındaki yaygınlığı hem anlatmanın destan başta olmak üzere farklı türlerdeki örneklerine hem de destanlarda farklılaşmalara neden olmuştur. Bu farklılaşmayı coğrafi olarak tasnif eden bilim insanları Köroğlu destanını "Doğu" ve "Batı" versiyonları olarak iki gruba ayırır. Bu bildirinin konusunu oluşturan Kazakistan Türkleri tarafından anlatılan Köroğlu anlatmaları Özbek, Uygur ve Türkmen Türklerine ait anlatmaların yer aldığı Doğu versiyonu içinde yer alır.

Kazak "akın", "jırav" ve "jırşılari" tarafından asırlardır icra edilen Köroğlu'nun Kazak anlatmaları; destan başta olmak üzere çeşitli türlerde dir. Bu anlatmalarla ilgili Kazakistan başta olmak üzere dünyanın pek çok ülkesinde hem metin yayınları hem de incelemeler yayınlanmıştır.

Köroğlu Destanı'nın Kazakistan versiyonuyla ilgili Kazakistan'daki çalışmalar 19. Yüzyılın sonunda başlamış, 20. Yüzyılın ortalarında ise artmıştır. Türkiye'de bu konudaki çalışmalar çok yakın tarihte başlamış olmakla birlikte, metin yayınları, makale ve bildiri lerle az sayıda müstakil kitap ve tezler bulunmaktadır.

Bu bildiride, Kazakistan sahası Köroğlu anlatmaları üzerinde Türkiye'de yapılan çalışmalar tasnif edilerek değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Köroğlu Destanı, Kazakistan, Anlatma, Yayınlar.*

AN ANALYSIS OF THE STUDIES IN TURKEY ON THE EPIC OF KAZAKH KÖROĞLU

ABSTRACT: The stories of Köroğlu, which are very common among Turkish tribes and groups, have been told in a geographically very wide area. The prevalence of Köroğlu in the Turkish world has caused its emerging of variations both in the examples of different genres of narrative and in the epics. Scholars who classify this variation geographically divide the Köroğlu epic into two groups as "East" and "West" versions. The stories of Köroğlu among Kazakhstan Turks, which constitute the subject of this paper, are accepted as the eastern version as well as Köroğlu epic's Uzbek, Uighur and Turkmen Turks versions.

The stories of Köroğlu epic's Kazakh versions, which have been performed by Kazakh "akın", "jırav" and "jırşılari" for centuries, appear in various genres, especially in the genre of epic. Both texts and evaluations regarding these stories have been published in many countries of the world, especially in Kazakhstan.

The studies on the Kazakh version of Köroğlu epic started at the end of the 19th century and increased in the middle of the 20th century in Kazakhstan. The studies on this subject have started very recently in Turkey. Text publications of the epic, articles and papers as well as a few independent books and dissertations are some scientific publications in Turkey.

In this study, the work in Turkey on the stories of Kazakhstan's Köroğlu epic will be classified and evaluated

Keywords: *The Epic of Koroglu, Kazakhstan, Narrative, Bibliography.*

BALKANLARDA KÖROĞLU ANLATILARIYLA İLGİLİ ÜLKEMİZDE YAPILAN ÇALIŞMALARIN DÜNÜ, BUGÜNÜ VE YARINI

Yrd. Doç. Dr. Rabia UÇKUN

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE
rabia.uckun@ege.edu.tr

ÖZET: Türkler farklı coğrafyalarda yaşamış ve farklı inanç sistemlerini benimsemiş olmalarına rağmen ana dilini ve milli kimliğini koruyabilmiştir. Türk dünyasının önemli bir bölümünü teşkil eden Balkan Türkleri de, yaşadıkları coğrafya sınırlarının sıkça değişmesi sonucunda ortaya çıkan problemleri (bağlı olduğu ülkenin dolayısıyla resmi dilin değişmesi vb.), siyasi, ekonomik ve kültürel zorlukları aşarak Türk kültürünü yüzlerce yıldır yaşatarak korumayı ve gelecek kuşaklara aktarmayı, dün olduğu gibi bugün de sürdürmektedir. Türk Dünyasının ortak kültürel değerlerinden Köroğlu ve Köroğlu anlatımları, Balkan Türkleri tarafından da bilinmektedir. Belli bir coğrafyaya veya döneme bağlamanın zor olduğu Köroğlu Destanının, pek çok anlatı türünü etkilediği görülmektedir. Balkan coğrafyasında destan anlatma ve âşıklık geleneğinin devam etmediği göz önüne alındığında, Köroğlu'nun, bir destan kahramanı olmanın yanı sıra daha çok, masal, efsane ve hikâye kahramanı olarak anlatılarda yer almış olması dikkat çekicidir. Özellikle Makedonya ve Kosova Türkleri arasında anlatılan birçok masal ve efsanenin kahramanı Köroğlu'dur. Balkanlarda Köroğlu ve Köroğlu anlatımlarıyla ilgili olarak, ülkemizde yapılan çalışmalar sınırlı sayıda ve yetersizdir.

Bu çalışmada, Balkanlarda Köroğlu anlatımlarıyla ilgili olarak Türkiye'de yapılan çalışmalar değerlendirilmiştir. Elimizdeki basılı çalışma metinlerinden hareketle, Köroğlu'nun Balkan anlatımlarının Türkiye'de sadece tanıtımının yapıldığı, bu anlatımların metin ve bağlam merkezli olarak incelenmemiş olmasının büyük bir eksiklik olduğu üzerinde durulmuştur. Köroğlu'nun Balkan anlatımlarının güncellenerek çocukların ve genç kuşakların hizmetine sunmanın öncelikli hedef olduğu vurgulanmış ve bundan sonra yapılması gereken çalışmalarla ilgili önerilerimiz belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu, Destan, Balkan, Türk Dünyası, Kültür.

AN EVALUATION ON THE STUDIES CONDUCTED IN TURKEY ON THE STORIES OF KÖROĞLU IN THE BALKANS

ABSTRACT: The Turks were able to maintain their mother tongue and national identity, despite having adopted different belief systems and lived in various regions. The Balkan Turks, which constitute an important part of the Turkish World, have also been able to overcome the political, economic and cultural difficulties that have arisen as a result of frequent changes of the geographical borders they live in. Köroğlu and stories of the Epic Köroğlu, common cultural values of the Turkish World, are also known by the Balkan Turks. It is seen that the Epic of Köroğlu, which is difficult to link to a certain region or period, affects many narratives. It is remarkable that Köroğlu has been involved the narratives as a hero of tale, legend, and story as well as being an epic hero whereas the tradition of storytelling is not continuing in the Balkans. Köroğlu is the hero of many legends and tales especially told among Macedonia and Kosovo Turks. Despite its prevalence in the Turkish World, the studies on Köroğlu and Köroğlu in the Balkans are limited and insufficient in Turkey.

In this study, the studies conducted in Turkey regarding the stories of Köroğlu in the Balkans are evaluated. It is emphasized that Köroğlu's Balkan versions have mostly been mere introduced in

Turkey and that these narratives have not been examined in terms of textual and contextual. It is also emphasized in this study that the primary goal of the studies on Koroğlu must be updating of Koroğlu's Balkan narratives for children and young generations. For this, certain suggestions for the future studies on Koroğlu are included in this study.

Keywords: *Koroğlu, Epic, The Balkans, Turkish World, Culture.*

“KÖROĞLU” EPOSUNUN AZERBAIJAN’DA YAYINLANMASI VE İNCELENMESİ TARİHİNE KISA BİR BAKIŞ

Prof. Dr. Ramazan QAFARLI

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi/ AZERBAIJAN

ramazanqafar@yandex.ru

ÖZET: Türk halklarının ortak manevi değerlerinden biri olan “Koroğlu” destanının Azerbaycan versiyonunun kaynakları derin katmanlardan gelmiş, eski gelenekler temelinde şekillendiği çağdan yaklaşık elli yıl sonra şiirleri yazı hafızasına taşınmaya başlamış, XIX. yüzyılın başlarında toplanan seçkileri önce İngiltere’de, sonra Avrupa’nın diğer ülkelerinde yayılmıştır. İ. Abbaslı’nın ifade ettiği gibi, “Koroğlu” destanının ayrı kol ve bölüm, hikâye ve rivayetleri, taşbasmalara aktarılanlara kadar uzun bir evrim yolu geçirmiştir. Endelib Qaracadaği’nin “Şiirler Dergisi”nde (1804) Koroğlu’nun adı ile ilgili onlarca örneğin yer alması eposun Kafkasya halkları içerisinde yaygın bir ilgi gördüğünü göstermektedir.

Destanın ilk basımı 1830 ve ikincisi 1840 yılında yapılmıştır. İ. Şopen, Güney Azerbaycan’da Araz nehri kıyısındaki köyde Ömer adlı Türk aşığından topladığı bu örneği Rusçaya tercüme etmiştir. Derlemecinin kayıtlarından, âşığın saz eşliğinde Koroğlu’nun efsanevi kahramanlığını anlattığı ve onun gücü hakkında heyecanlı türküler okuduğu anlaşılmaktadır. Alexander Xodzko “Koroğlu” destanını İngilizceye tercüme ederek 1842 yılında Londra’da yayınlamıştır. “Koroğlu” destanının toplanması, derlenmesi ve yayınlanmasında Veli Xulufu, Hümmet Alizade ve Eliheyder Tahirov’un da önemli hizmetleri olmuştur. “Koroğlu” destanının yazıya alınma (toplanma), tertip, çeviri, yayın tarihçesine bakıldığında, destanın yayınlanıp edileştirilmesi iki yüzyıla yakın bir gelişim yolu geçirmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Azerbaycan, Koroğlu, Koroğlu Destanı.*

THE PUBLICATION OF “KÖROĞLU” EPIC IN AZERBAIJAN AND A SHORT TRIP TO THE HISTORY OF REVIEW

ABSTRACT: The source of the “Koroğlu” epic, one of the common spiritual values of the Turkish peoples, emerged from the deep layers in Azerbaijan. Approximately fifty years after the time when it was formed on the basis of old traditions, poems began to move to the writing. Its versions collected beginning of the nineteenth century, were firstly published in England, then in the other European countries. As Abbasli mentions that “the separate branches and episodes of the Koroglu epic, stories,

and narrations, the principal manuscripts of the songs have a long history of evolution.” There have been many examples of the epic in the “Journal of Poetry” published by Endelib Qaracadağı and that shows that Koroğlu is widespread among Caucasus peoples.

The first edition of the epic was published in 1830 and the second in 1840. I. Shopen has translated this example from Turkish into Russian, which was compiled from the Turkish minstrel called Ömer in the village along the Araz river in the southern Azerbaijan. It is understood from the records of the compiler that the minstrel told with his instrument (saz) Koroğlu’s heroic adventures and excited ballads about his heroic deeds. When the history of “Koroğlu” epic’s collection, arrangement, translation and publication were taken into account it is possible to claim that the publication and literaryization of the epic has a process of development nearly two hundred years.

Keywords: *Azerbaijan, Koroğlu, the epic of Koroğlu*

KIRIM TATAR FOLKLORINDA KÖROĞLU ANLATILARI İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALARIN DÜNÜ, BUGÜNÜ VE YARINI

Doç. Dr. Ranetta GAFAROVA/ KIRIM

Ardahan Üniversitesi/ TÜRKİYE

ranetta@bk.ru

ÖZET: Bir milletin hayatında millî kimliği belirleyen kültürün taşıyıcıları, geniş anlamda, sözlü ve yazılı ifade gelenekleridir. Kırım Tatar halk edebiyatı zengin bir folklor hazinesine sahiptir. Bu hazine, değişik türleriyle asırlar boyunca dilden dile geçerek günümüze kadar gelmiştir. Kırım Tatarları tarihlerindeki çok zor günlere rağmen bu halk mirasını korumuşlardır. Bunun için Sovyetler Birliği’nde Kırım Tatar dilinde çıkan yeğane yayın olan “Lenin Bayrağı” gazetesinde bazı yaşlı kimselerin babalarının halk sözlü edebiyatına ait küçük yüzlerce eseri basılmıştır. Ayrıca bu kişilerin “Çorabatır”, “Ediğe”, “Aşık Garip”, “Tahir ve Zöhre”, “Farhad ve Şirin”, “Arzı ve Gamber”, “Seyitbattal Gazı”, “Şahismail”, “Koroğlu”, “Kence Osman”, “Kerem ve Aslıhan”, “Asan”, “Leylâ ve Mecnun”, “Aygül” gibi yirmiden fazla halk destanını ezbere bildiklerini anlattıkları belirtilmektedir. Bizim dönemimizde de bu destanlardan en çok yayılıp halk tarafından bilinenleri “Qoplandı Batır”, “Ediğe”, “Çorabatır”, “Er Tarğı”, “Koroğlu”, “Tahir ve Zöhre”, “Aşık Garip”, “Nar Qamış”, “Qozukürpeç ve Bayanslu”, “Arzınan Gamber”, “Kerem ve Aslıhan” ve diğerleri olmuştur.

Destanlar sözlü kültürden yazılı kültüre geçerken birtakım değişikliklere uğrar ve destan metinlerinde görülen her değişiklik bir varyant oluşturmaktadır. Bu akademik çalışmamızda, Kırım Tatar destanlarından Çora Batır, Ediğe, Nar Kamış ve Koroğlu ile ilgili olarak yapılmış bilimsel araştırmalar incelenecek, değerlendirilecek ve antropolojik açıklaması yapılacaktır.

Kırım Tatar folkloru konusunda ciddi çalışmalar yapılmış fakat bu destanlar ile ilgili bilimsel incelemeler ne yazık ki bugüne kadar istenilen seviyeye ulaşamamıştır. Kırım Tatar halk edebiyatının araştırmacıları arasında V. V. Radlov, U. Bodanskiy, Osman Akçokraklı, Kerim

Camanaklı (Reşidov), A. Fetislamov, Cevair Mecitova, Refik Muzafarov ve Cafer Bekirov bulunmaktadır. Onların destanların özelliklerini açıklayan ve kısa birer analiz verdikleri makaleleri ve kitapları yayımlanmıştır.

Bilindiği üzere, Kırım Tatar halk edebiyatında yer alan bazı destanlar başka Türk halklarının folklorlarında da vardır. Ancak şunu kaydetmek gerek ki, Kırım Türklerinin destanlarının bazı kendine has hususiyetleri de bulunmaktadır. Onların farklı varyantları masalları hatırlatır. Bu destanlar hacim bakımından diğer Türk boylarının eserlerinden farklıdır. En büyük destan 20-25 sayfalık “Ediğe”, “Çorabatır”, “Köroğlu”; en küçük destan ise 2-3 sayfalık “Koplandı Batır”dır. Fakat diğer Türk boylarının bu destanları hacim bakımından çok daha büyüktür ve her biri ayrı kitap halinde neşredilmiştir.

Kırım Türklerinin destanları yüksek idealistikleri, halk sevgisi, kahramanlarının doğruluk, adalet için zulme karşı verdikleri mücadeleler ve insani boyutları ile diğer Türk boylarının destanlarıyla ortak özellikleri göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu, Kırım Tatar, Destan, Folklor, Kahraman, Alp Tipi.

AN EVALUATION OF THE STUDIES ABOUT THE NARRATIVES OF KÖROĞLU IN CRIMEAN TATAR FOLKLORE: YESTERDAY, TODAY AND TOMORROW

ABSTRACT: The bearers of culture that assign the national identity of a society are broadly the traditions of oral and written statements. Crimean Tatar folk literature has a rich folklore treasure. This treasure with all its various types has reached today by being transmitted orally. Despite harsh days of survival in their history, Crimean Tatars have been able to protect this folklore source. It is stated in “Lenin Bayrağı” (The Flag of Lenin), the only newspaper in Crimean Tatar language during the time of The Soviet Union, that in order to protect this folklore treasure the fathers of some old people have known and were able to orally recite hundreds of short literary texts in oral folk literature in addition to more than twenty folk epics such as “Çorabatır”, “Ediğe”, “Aşık Garip”, “Tahir ve Zöhre”, “Farhad ve Şirin”, “Arzı ve Gamber”, “Seyitbattal Gazi”, “Şahismail”, “Köroğlu”, “Kence Osman”, “Kerem ve Aslıhan”, “Asan”, “Leylâ ve Mecnun” and “Aygül”. In our time currently mostly known and circulated oral epics include “Qoplandı Batır”, “Ediğe”, “Çorabatır”, “Er Tarğıl”, “Köroğlu”, “Tahir ve Zöhre”, “Aşık Garip”, “Nar Qamış”, “Qozukürpeç ve Bayanslu”, “Arzınan Gamber”, “Kerem ve Aslıhan” and many others.

While epics are transmitted from oral culture into written culture they are opt to some changes and each change observed in epic texts constitute a variant. In this academic study, from an anthropological standpoint, we aim to analyze and assess Crimean Tatar epics basin on the scientific studies in Çora Batır, Edige, Nar Kamış and ‘Köroğlu’.

There are a bunch of critical studies in Crimean Tatar folklore yet unfortunately, the studies that have been made are not in the desired level. Among the researchers on Crimean Tatar folk literature are V. V. Radlov, U. Bodanskiy, Osman Akçokraklı, Kerim Camanaklı (Reşidov), A. Fetislamov, Cevair Mecitova, Refik Muzafarov and Cafer Bekirov, who are the most known scientific figures that study and publish about the same topic. These academic figures have analyzed and studied various aspects of these folk epics.

As it is known, some epics in Crimean Tatar folk literature are also seen in Turkish folk literature. Moreover, it should be noted that Crimean Tatar folk literature has its own special characteristics, different variations of which remind us of tales. These epics are mostly longer than Turkish ones. The longest ones include “Ediğe”, “Çorabatır”, “Köroğlu”, which are about 20 and 25 pages; and the shortest one is “Koplandı Batır”, which is made up of 2-3 pages. However, the folk epics of other Turkish tribes are much longer and each of them constitutes the length of a book.

The epics of Crimean Turks cast parallels with the epics of other Turkish tribes with their high idealism, the love of folk, the struggle of the heroes against the cruelty for the cause of justice, and the understanding of humanity.

Keywords: *Köroğlu, Crimean Tatar, Epic, Folklore, Hero, Alp Tip.*

ÖZBEK KÖROĞLU DESTANI HAKKINDA TÜRKİYE’DE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Doç. Dr. Selami FEDAKÂR

*Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü/ TÜRKİYE
selamif@hotmail.com*

ÖZET: Destan türü bakımından oldukça renkli ve çeşitli olan Özbek sözlü geleneği içinde Köroğlu Destanı müstesna bir yere sahiptir. Bu nedendir ki ünlü Özbek destan anlatıcısı Rahmetulla Yusufoğlu, Köroğlu destanını “destanların şahı” olarak nitelemiştir. Özbek Köroğlu destanı, destanda anlatılan olaylarda aktif rol alan kahramanlara bağlı olarak iki destan dairesinden oluşur. Dairelerden biri Köroğlu ve kırk yiğidinin maceralarının anlatıldığı destan kollarından, diğer daire ise Köroğlu’nun Avaz ve Hasan adlı iki oğlu, Ravşan ve Nurali adlı iki torunu ve torununun oğlu olan Cihangir’in başından geçen olayların anlatıldığı destan kollarından oluşmaktadır. Çeşitlilik açısından son derece zengin olan Özbek Köroğlu destanı, 59 koldan meydana gelmektedir ve bu sayıya Özbekistan’ın Harez bölgesinden derlenen 18 Köroğlu kolu dâhil edilmemiştir. Özbek destancılık geleneğinin en tanınmış vekilleri olan 9 destan anlatıcısından 69 Köroğlu anlatması derlenmiş ve bu destanların büyük bir kısmı yayınlanmıştır. Büyük bir çeşitliliğe sahip olan Köroğlu destanının metinleri, Özbek bilim adamları tarafından farklı bakış açılarıyla incelenmiş ve pek çok bilimsel araştırma ortaya konmuştur.

Özbekistan sahası Köroğlu destanları, Türk boylarının destanları ve destancılık gelenekleri araştırmaları çerçevesinde, Türkiye’deki belirli sayıda araştırmamanın konusu olmuştur. Biz de bu bildirimizde Özbek Köroğlu destanı hakkında Türkiye’de yapılan çalışmalarını yayın çeşidine göre değerlendirerek; kitap bölümü, tez çalışması, bildiri ve makale başlıkları altında tahlil edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: *Özbek, Köroğlu, Goroğli, Destan, Bilimsel Araştırma.*

THE STUDIES IN TURKEY ON UZBEK KÖROĞLU EPIC

ABSTRACT: The Epic of Köroğlu has an exceptional place in Uzbek oral tradition, which is quite colorful and varied in terms of the epic tradition. This is why the famous Uzbek epic story teller Rahmetulla Yusufoglu describes the Epic of Köroğlu as “king of the epics”. The Uzbek Köroğlu Epic consists of two epic-circles depending on the characters having an active role in the epic. The adventures of Köroğlu and his forty warriors constitute the first epic-circle and the adventures of Köroğlu’s sons Avaz and Hasan and grandsons Ravşan and Nurali and grandson’s son Cihangir constitute the second epic-circle. The Uzbek Koroglu Epic, which is extremely rich in variety, is composed of 59 narratives and 18 narratives compiled from Khwarezm-Uzbekistan are not included in this total number. 69 epic narratives have been compiled from the most prominent 9 representatives of Uzbek epic tradition and a large part of these narratives has been published. Uzbek scholars have examined the texts of the Uzbek Köroğlu Epic with various perspectives and so many academic publications have emerged.

The Epic of Köroğlu in Uzbekistan region has been the subject of a certain number of studies within the frame of epics and the epic tradition of Turkic tribes. In this paper, we will evaluate the studies done in Turkey about the Uzbek Köroğlu Epic based on their publication types and analyze the books, dissertations, papers, and articles.

Keywords: *Uzbek, Köroğlu, Goroglu, Epic Story, Scientific Research.*

MAKEDONYA’DA KÖROĞLU ANLATILARI İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALARIN DÜNÜ, BUGÜNÜ VE YARINI

Yrd. Doç. Dr. Selçuk Kürşad KOCA

Sakarya Üniversitesi/ TÜRKİYE

skursadkoca@sakarya.edu.tr

ÖZET: Köroğlu çalışmaları, Köroğlu destanı veya anlatmalarının bulunduğu bütün coğrafyaları kapsayacak şekilde çalışılmaya devam etmektedir. Destan söyleme geleneğine sahip olan Türkler, birçok destanı, geleneksel yollarla öğrenmiş ve gittikleri coğrafyalarda da anlatarak yaşatmışlardır. Genel olarak Köroğlu destan kollarına bakıldığında her biri milli ruhu, dayanışmayı ve yardımlaşmayı ön plana çıkaran bir yapıya sahiptir. Makedonya söz konusu olduğunda Köroğlu anlatmalarının birer destan parçası niteliği taşıyacak şekilde anlatıldığı görülmektedir. Bu anlatmalarla fethedilen topraklarda milli ruhun uyanık tutulması ve düşman karşısında dik duruş, adeta bir Hızır gibi yardım edeceği düşünülen ve yine toplumun içerisinde çıkan bir kahraman aracılığı ile Köroğlu ile sağlanmaya çalışılmıştır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde ve sahada tespit edildiği kadarıyla Köroğlu destan parçalarının, Makedonya’da yaşayan bütün Türk toplulukları tarafından anlatılmadığı da görülmüştür. Daha çok doğu ve batı Makedonya’da Köroğlu anlatmalarına rastlanmıştır. Tespit edilen anlatmaların birçoğu masal formuna sokularak çocuklara anlatılmıştır. Onun yiğitlikleri, haksızlıklar karşısında dik duruşu, aşkları ve kavgaları çocuklar için bir rol modele dönmüştür. Ayrıca Makedonya’da söylenen Türküler içerisinde de Köroğlu türkülerine rastlanmıştır.

Kültürel bir devamlılığın göstergesi olarak Köroğlu anlatmalarının Balkanların önemli bölgelerinden birisi olan Makedonya coğrafyasında tespiti son derece önemlidir. Doğu ve batı Makedonya'da yaşayan Yörük Türkleri tarafından birçok masal, efsane gibi anlatmanın başkahramanının Köroğlu olması milli karakterli kahramanların birer kültür aktarıcı olarak kullanıldığını da göstermektedir. Bu vesile ile kültüre ait birçok unsur bir sonraki nesle ulaştırılmış ve bu coğrafyalarda yaşayan Türk halkı milli kimliklerini kolayca muhafaza etmiştir.

Bu tebliğde, yapılmış çalışmalar hakkında bilgiler ile tespit edilen Köroğlu anlatma ve türkülerine de yer verilmiştir. Köroğlu'nun bölgede canlı bir şekilde yaşatılması adına neler yapılması gerektiği ile ilgili öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Makedonya, Türk Halk Edebiyatı, Köroğlu, Destan, Türkü, Masal.

STUDIES ON KOROGHLUS NARRATIVES IN MACEDONIA FROM THE PERSPECTIVE OF THE PAST, THE PRESENCE AND THE FUTURE

ABSTRACT: Researched developed on Koroghlu encompass all the geographic areas, where his legends and stories have taken place. On the core of Turkish tradition are the narratives on legends that have been mainly kept alive and learned based on the traditional and geographical context. Generally, when we analyze the structure of Koroghlu legends, we can distinguish in particular the national spirit, the solidarity and the aid. In regards to the Macedonian context, the narrations on Koroghlu contain characters with legendary and epic features. Under this description Koorghlu is presented as a man in service of the people, who stands against the evil. This approach embellish him with the personality of Hidir (Hizr), keeping alive the national spirit of liberated lands.

While we analyzed the researches of sources about pieces of Koroghlu legends, including the researches in the region, we have reached the conclusion that these legend were not narrated by all Turkish communities in the region, as were narrated in Eastern and Western Macedonia. Most of the retrieved narrations were designed as tales dedicated to children. His stance, courage, loves stories and conflicts have turned to a role model for children. In addition, we have detected Koroghlu within folkloric songs among Turkish people in Macedonia.

As a sign of cultural connection it is very important to define Koroghlu narrations in one of the most important region of Balkan, such as Macedonia. We can see that in Eastern and Western Macedonia, where the Turkish Yörüks (nomads) live, Koroghlu is the hero – main character of many tales and legends. This depicts us the fact that the national personalities serve as cultural envoys as well. In this spirit many cultural elements have been embedded from one to another generation and the Turkish national identity was protected easier by the people living in these geographical areas.

In this paper were additionally included narrations and folk songs for Koroghlu defined by the researches conducted in the field, including the proposals about further endeavours towards maintaining vital reminiscence on Koroghlu within this region.

Keywords: Macedonia, Turkish Folk Literature, Koroghlu, Legend, Folk Songs, Tale.

TÜRKİYE'DE KÖROĞLU ANLATILARININ MÜZİK KATMANLARI HAKKINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR VE YÖNTEM SORUNLARI

Doç. Dr. Sıtkı Bahadır TUTU

Ege Üniversitesi, Devlet Türk Musikisi Konservatuarı/ TÜRKİYE

bahadir.tutu@gmail.com

ÖZET: Köroğlu hakkındaki çalışmaların Türkiye'de oluşturduğu ciddi birikime müzik araştırmalarının katkısı yeterli seviyede değildir. Bu eksiklik, birçok dış faktörün yanında ağırlıklı olarak akademik sebeplere dayanmaktadır. Bu sebeplerin başında ise, araştırma ve analiz yöntemi problemleri gelmektedir.

Araştırma ve analiz yöntemi belirsizliklerinin aşılması, daha çok müzik araştırmacısının Köroğlu gibi geniş çerçeveli konulara yönelmesini teşvik edecek ve çalışmaların ortaya koyacağı kazanımları arttıracaktır. Halk bilimi alanında müzik araştırmacılarından beklenenlerin ve Köroğlu çerçevesinde yapılacak müzik araştırmalarının kültür hayatına muhtemel katkılarının altının çizilmesi, daha verimli yöntemlerin şekillendirilmesinde etkili olacaktır. Örneğin; müzik araştırmaları, halk bilimi alanında süregelen Köroğlu'nun menşei tartışmalarına veri sunabilecek potansiyele sahiptir. Diğer taraftan; yaygınlığı ve tarihî derinliğine bağlı olarak Türk müzik kültürünün kodlarını hammadde halinde içeren Köroğlu ezgileri, Türk müziğinin Asya, Orta Doğu ve Akdeniz müzikleri arasındaki konumunun tartışılabilceği bir zemin teşkil etmektedir.

Türkiye'de Köroğlu anlatmalarının müzik katmanları hakkında yapılan çalışmaları, derleme, tasnif ve analiz başlıkları altında toplamak mümkündür. 17. yüzyıldan bu yana (Ali Ufkî) derlemeler yapılmış olsa da tasnif çalışmalarının ve analizlerin sayısının azlığı dikkat çekmektedir. Birkaç istisna dışında, derleme çalışmalarında yazarlar tarafından onarılan müzik metinleri hassas analizler için kullanılabilir değildir ve bu durum neredeyse bütün Türk dünyasında görülmektedir.

Sunumumda, Köroğlu ezgileri hakkında Türkiye'de gerçekleştirilen çalışmalar, yöntemleri ve sonuçları temelinde tartışılacaktır. Ayrıca; yukarıda değindiğim kazanımlara ulaşmak için, derleme, sınıflandırma ve analiz çalışmaları ile ortaya çıkarılması beklenen veriler ve bu çalışmalarda yapılması gereken sorgular üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu, Köroğlu Çalışmaları, Köroğlu Ezgileri, Müzik Analizi.

STUDIES ABOUT THE MUSICAL LAYERS OF KÖROĞLU NARRATIVES IN TURKEY AND PROBLEMS OF METHODOLOGY

ABSTRACT: The contribution of the music researchs to the serious accumulation of Köroğlu studies in Turkey is not at a sufficient level. This deficiency is mainly due to the academic reasons as well as many external factors. Amongst these reasons, the problems of research and analysis methods are in the lead.

Overcoming the ambiguities of research and analysis methods will encourage more music

researchers to focus on broad issues such as K roğlu and will increase the achievements of their work. Underlining the expectations from music researchers in the field of folklore and possible contributions of the music studies within the frame of K roğlu to the cultural life will be effective in shaping more productive methods. For example, music researches have the potential to provide data to K roğlu’s origin discussions in the field of folklore. On the other hand, K roğlu melodies, which contain the codes of Turkish music culture as raw materials constitute a ground for discussing the position of Turkish music among the Asian, Middle East and Mediterranean musics in relation to their widespread situation and historical depth.

It is possible to collect the studies about the musical layers of K roğlu narratives in Turkey under the titles of compilation, classification and analysis. There have been the compilations since the 17th century (Ali Ufk ) but the lack of the number of classification studies and analyses is remarkable. Except for a few exceptions, music texts repaired by the authors in the compilation studies are not utilizable for precise analyses and this situation is almost seen in the whole Turkish world.

In my presentation, studies about K roğlu melodies conducted in Turkey will be discussed based on their methods and results. In addition; to gain the achievements I mentioned above, the data expected to be exposed by the compilation, classification and analysis studies and the queries that must be executed in these studies will be dwelled on.

Keywords: *K roğlu, K roğlu Studies, K roğlu Melodies, Musical Analysis.*

T RKMENİSTAN’DA YAPILAN K ROĞLU ALIŐMALARININ D N , BUG N , GELECEĞİ

Yrd. Do. Dr. Tahir AŞİROV/ T RKMENİSTAN

B lent Ecevit  niversitesi/ T RKİYE

tahirashirov@gmail.com

Laın MAŞADOVA

Mahtumkulu Devlet  niversitesi/ T RKMENİSTAN

tahirashirov@gmail.com

Ogulmaral ATACANOVA

Mahtumkulu Devlet  niversitesi/ T RKMENİSTAN

tahirashirov@gmail.com

 ZET: T rkmen halkının milli kahramanı olan ve adı adaletliliğin, cesurluğun, mertliğin  rneği olarak geçen K roğlu’nun T rkmenistan’da ayrı bir  nemi vardır. Bundan dolayı değerli bir edebi eser olan ‘‘K roğlu’’ destanı, T rkmenistan’da değişik zamanlarda neŐ edilmiştir. K roğlu destanı ile ilgili yayınları iki Şekilde sınıflandırmak m mk nd r. İlki destanın tam

metin şekilde basılması, ikincisi ise eserin bazı bölümlerinin neşr edilmesidir. A.Govşuov ile M. Köseyev'in "Göroğlu: Türkmen Halk Eposu" ismiyle 1941 tarihinde yaptığı yayın ile N. Aşirov'un "Göroğlu" adı ile Aşkabat'ta 1958 yılındaki neşri destanın tam metin baskıları olarak verilebilir. Destanın "Araptab ar alış", "Köroğlu ve Balıbey", "Övez hem Gırat" gibi bölümleri de ayrıca neşr edilmiştir. Bununla birlikte bu destan üzerinde yapılan araştırmaların ayrı bir önemi vardır. B. Mammetyazov'un "Göroğlu eposı ve onun hazirki zaman yagdayı" adı altında 1979 tarihinde yayınladığı eser, Türkmenistan'da Köroğlu destanı üzerinde yapılan çalışmalara ışık tutabilecek niteliktedir. Ayrıca B. A. Karriyev tarafından "Epiçeskie Skazaniya o Ker-oglu u Tyurko Yazıçını Narodov" adı altında 1958 yılında Moskova'da yayınlanan ve Türkçeye kazandırılan eser Türk dünyasında Köroğlu destanı üzerine yapılan araştırmalar konusunda bir fikir verecektir.

Bu bildiri de "Köroğlu" adıyla meşhur olan destanın Türkmenistan'da dünü ve bugünü incelenerek bir durum tespiti yapılmaya çalışılacak, gelecekte neler yapılabileceği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkmenistan, Göroğlu, Göroğlu Eposı.

OF THE KÖROĞLU WORKS IN TURKMENISTA: YESTERDAY, TODAY AND THE FUTURE

ABSTRACT: Koroglu, who is the national hero of the Turkmen people and whose name is the symbol of justice, courage and mercy, has a distinctive importance in Turkmenistan. For this reason, the "Köroğlu" epic, a valuable literary work of Turkmen literature, was published in Turkmenistan at different times. It is possible to classify publications related to Koroglu epic in two ways. The first is the works containing full text of the epic, and the second is the publications of some parts of the epic. The publication of A. Govşuov and M. Köseyev under the name of "Göroğlu: Türkmen Halk Eposu" in 1941, and N. Aşirov's "Göroğlu" (1958 – Ashgabat) can be accepted as the full-text prints of the epic. Certain episodes of the epic such as "Araptab ar alış", "Köroğlu ve Balıbey", "Övez ve Gırat" were also published. B. Mammetyazov's work published in 1979 under the name of "Göroğlu eposı ve onun hazirki zaman yagdayı" has a quality to shed light on the work carried out on the Köroğlu epic in Turkmenistan. Moreover, "Epiçeskie Skazaniya o Ker-oglu u Tyurko Yazıçını Narodov" published by B.A. Karriyev in 1958 has given an insight into the studies of the Koroglu epic in the Turkic world.

In this paper, the epic which is famous with the name of "Köroğlu" will be evaluated and certain suggestions will be given about the future of studies on Koroglu.

Keywords: Turkmenistan, Göroğlu, Göroğlu Eposı.

KIRGIZİSTAN’DA YAPILAN KIRGIZ KÖROĞLU ANLATMALARI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIN DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI

Öğr. Görv. Ulanbek ALİMOV

Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi/ KIRGIZİSTAN

alimtilek@gmail.com

ÖZET: Kırgızların sözlü kültür geleneği içerisinde destan söyleme geleneğinin özel bir yeri vardır. Bu bildiride Köroğlu Destanının kolu olan Kırgızların Tolubay Sıncı Destanı üzerine yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilmeye çalışılacaktır. Ayrıca anlatmanın Kırgız edebiyatı, sineması ve eğitim gibi alanlardaki kullanımları ile birlikte Köroğlu Destanı ile Tolubay Sıncı Destanındaki at motifı üzerinde durularak günümüz Kırgızistan’ında geleneksel at yetiştirme kullanılan canlı etkileri ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Epic Koroglu, Kyrgyzstan, Tolubay Synchy, Value, Stableman*

THE PAST, PRESENT, AND FUTURE OF RESEARCH WORK CONDUCTED IN KYRGYZSTAN ON INTERPRETATION OF THE KYRGYZ EPIC WORK KOROGLU

ABSTRACT: Within the oral tradition of the Kyrgyz people, the tradition of singing epics has a special place. In this essay, we will try to give information about the studies on Kyrgyz’s Tolubay Tolubay Sıncı, which is the branch of Köroğlu Epic. In addition, with the usage of the epic in Kyrgyz literature, cinema and education, the motif “horse” in the Köroğlu Epic and Tolubay Sıncı will be evaluated and so its influence on traditional horse breeding in Kyrgyzstan will be examined.

Keywords: *Epic Koroglu, Kyrgyzstan, Tolubay Synchy, Value, Stableman.*

KÖROĞLU DESTANININ KIRGIZ EŞ METNİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Prof. Dr. Zekeriya KARADAVUT

Akdeniz Üniversitesi/ TÜRKİYE

zkaraadavut@akdeniz.edu.tr

ÖZET: Köroğlu destanı, Çin’den Makedonya’ya kadar çok geniş bir coğrafyada yaşayan çeşitli Türk grupları arasında anlatıldığı gibi, Türk olmayan komşu milletler (Ermeni, Tacik, Gürcü gibi) arasında da anlatılan büyük bir destandır. Destan temel olarak aynı olmakla birlikte, anlatıldığı coğrafyanın genişliğinin de tesiriyle anlatıldığı Türk topluluklarının küçük kültürel farklılıkları ve bu topluluklardaki destan anlatma geleneğinin durumundan kaynaklanan bazı farklılıklar da içermektedir. Buna bağlı olarak Doğu/Türkistan (Kazak, Özbek, Türkmen, Uygur) ve Batı/Türkiye (Türkiye, Azerbaycan, Kırım, Bulgaristan gibi) varyantları oluşmuştur.

Türkiye’de özellikle de son 10, 15 yıl içinde Köroğlu Destanının eş metinleriyle ilgili pek çok çalışma yapılmıştır. Ancak bunu Köroğlu’nun Kırgız eş metni için söylemek mümkün değildir. Bugünkü bilgilerimize göre Kırgız folklor arşivlerinde Köroğlu destanının biri yazma, ikisi derleme olmak üzere üç metni bulunmaktadır. Bunlar, Kırgız İlimler Akademiyası Manas Tanuu Cana Körköm Madaniyatın Uluttuk Borboru Kol Cazmalar Fondu’nda 130, 731 ve 682 envanter numaralarıyla saklanmaktadır. İlk metin Ümöt Moldo’nun anlattığı yazmadır ve Arap harfleriyle yazılmıştır. 731 numara ile saklanan metin 1985 yılında Tacikistan’ın Sarı Moğol köyünden derlenmiştir. Anlatıcı Abdıkadıruulu Çapar, 1910 yılında aynı köyde doğmuş Kıpçak boyundan bir Kırgızdır. Diğer metin ise 1987 yılında Karasu şehrinden Dosmatov Mirza’dan derlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu, Köruulu Destanı, Kırgız Eş Metni.

STUDIES ON THE KYRGYZ VARIANT OF KOROĞLU EPIC

ABSTRACT: The Köroğlu epic is a great story told among the various Turkish groups living in a wide geographical area, from China to Macedonia, as well as among the non-Turkish neighboring nations (such as Armenian, Tajik, and Georgian). Although the epic basically is the same, with the effect of geographical wideness of storytelling it includes small cultural differences belong to Turkic societies and some differences caused by the situation of the traditional epic narration of the communities. Accordingly, variants of East /Turkistan (Kazakh, Uzbek, Turkmen, Uighur) and Western/Turkey (such as Turkey, Azerbaijan, Crimea, Bulgaria) were formed.

In Turkey, especially in the last 10 or 15 years, many studies have been done on the versions of the Köroğlu epic. However, it is not possible to say this for Köroğlu’s Kyrgyz spouse. According to our current knowledge, there are three epic texts in Kyrgyz folklore archives, one of which is manuscript and the others are eclectic. These are kept in inventory numbers 130, 731 and 682 in the Kırgız İlimler Academy Manas Tanuu Cana Körköm Madaniyatın Uluttuk Borboru Kol Cazmalar Fond. The first text is mentioned by Ümöt Moldo and is written with Arabic letters. The text, numbered 731, was compiled from the Yellow Mongolian village of Tajikistan in 1985. The narrator Abdıkadıru Çapar is a Kipchak, who was born in the same village in 1910. The other text was compiled from Dosmatov Mirza from Karasu city in 1987.

In this paper, both these variants will be introduced and the studies on Kyrgyz narratives of Köroğlu epic will be evaluated.

Keywords: Köroğlu, Köruulu Epic, Kyrgyz Variant.

ÇALIŞTAY PROGRAMI

15 EYLÜL 2017 CUMA

09.00-10.30 Çalıştay Kayıt
Açılış Töreni
Saygı Duruşu- İstiklal Marşı
Protokol Konuşmaları

10.30-11.00 **AÇILIŞ KONFERANSI**
Prof. Dr. Metin EKİCİ
Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enst. M.

Yer: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Kültür Merkezi Mavi Salon

11.00-11.15 / KAHVE ARASI

11.15/ **PLAKET TAKDİMİ**

11.30/ **KÖROĞLU TÜRKÜLERİ DİNLETİSİ**
Öğrt. Görv. Gamze Çalık ÇETİN- Öğrt. İbrahim ÇETİN

11.50/ **KÖROĞLU HALK OYUNLARI**

12.00/ **TOPLU FOTOĞRAF ÇEKİMİ**

12.15- 14.00 **AÇILIŞ KOKTEYLİ**
Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Kültür Merkezi Mavi Salon Fuaye

I. OTURUM PEMBE SALON
14.00- 14.45

TARİHİ KAYNAKLAR VE TÜRKİYE'DE KÖROĞLU ÇALIŞMALARI

Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN / Oturum Başkanı

Prof. Dr. Kenan Ziya TAŞ
Köroğlu'nun Köyü (16. Yüzyıl Tahrir Defterlerine Göre)

Prof. Dr. Ali YAKICI
Türkiye'de Köroğlu Çalışmalarının Tarihi Boyutu/ Tarihi Belgelerde Köroğlu Konusunda Yapılan Çalışmaların Dünü, Bugünü Ve Yarını

Yrd. Doç. Dr. Mustafa GÜLTEKİN
Türkiye'de Köroğlu Derlemeleri Ve Metin Yayınları Üzerine Bir Değerlendirme

14.45- 14.55 / KAHVE ARASI

II. OTURUM PEMBE SALON
14.55- 15.40

TARİHİ KAYNAKLAR VE TÜRKİYE'DE KÖROĞLU ÇALIŞMALARI

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM / Oturum Başkanı

Prof. Dr. Ali DUYMAZ
Türkiye'deki Köroğlu Çalışmalarının Dünü, Bugünü Ve Geleceği (Bilimsel Eserler)

Prof. Dr. Metin EKİCİ
Bolu'da Köroğlu Konulu Bilimsel Toplantılar

Arş. Görv. Dr. Mustafa DUMAN / Arş. Görv. Gökçe EMEÇ
Türkiye Üniversitelerinde Yapılmış Köroğlu Konulu Tezler

15.40- 15.50 / KAHVE ARASI

16 EYLÜL 2017 CUMARTESİ

VI. OTURUM PEMBE SALON
09.30- 10.30

KAZAKİSTAN VE KIRGIZİSTAN'DA KÖROĞLU ÇALIŞMALARI

Oturum Başkanları
Prof. Dr. Kenan Ziya TAŞ
Prof. Dr. Muhtar KAZIMOĞLU

Doç. Dr. Kuanyshbek KENZHALIN
Kazak Halkbiliminde "Köroğlu" Destanı Ve İncelenmesi: Dünü, Bugünü Ve Yarını

Yrd. Doç. Dr. Pinar FEDAKÂR
Kazakistan Sahası Köroğlu Anlatmaları Üzerinde Türkiye'de Yapılmış Çalışmaların Değerlendirilmesi

Ulanbek ALİMOV
Kırgızistan'da Yapılan Kırgız Köroğlu Anlatmaları İle İlgili Çalışmaların Dünü, Bugünü, Yarını

Prof. Dr. Zekeriya KARADAVUT
Köroğlu Destanının Kırgız Eş Metni İle İlgili Çalışmalar

10.30- 10.45 / KAHVE ARASI

VII. OTURUM PEMBE SALON
10.45-12.00

ÖZBEKİSTAN VE TÜRKMENİSTAN'DA KÖROĞLU ÇALIŞMALARI

Oturum Başkanları
Prof. Dr. İsmet ÇETİN
Doç. Dr. Ranetta GAFAROVA

Prof. Dr. Cabbar İŞANKUL
Köroğlu Destanının Özbekistan'daki Tetkiki Meselesi

Doç. Dr. Selami FEDAKÂR
Özbek Köroğlu Destanı Hakkında Türkiye'de Yapılan Çalışmalar

Yrd. Doç. Dr. Tahir AŞİROV - Ogulmaral ATACANOVA - Laçın MAŞADOVA
Türkmenistan'da Yapılan Köroğlu Çalışmalarının Dünü, Bugünü, Geleceği

Prof. Dr. Mustafa ARSLAN
Türkmen Köroğlu Anlatmaları Üzerine Türkiye'de Yapılan Çalışmaların Dünü, Bugünü, Yarını

Doç. Dr. Halil İbrahim ŞAHİN
Köroğlu'nun Türkmen Kolları Üzerine Türkiye'de Yapılan Çalışmalar: Tarihçe, Yöntem Ve Problemler

12.00- 13.00 ÖĞLE YEMEĞİ

III. OTURUM PEMBE SALON
15.50- 16.35

KÖROĞLU ANLATMALARININ SANAT ALANINDAKİ YANSIMALARI

Prof. Dr. Mustafa ARSLAN / Oturum Başkanı

Yrd. Doç. Dr. İbrahim KIBRIS

Cumhuriyet Döneminde Destan Kahramanı Köroğlu'ndan Esinlenilerek Yazılan Şiir Ve Düz Yazı Eserler

Doç. Dr. Evrim ÖLÇER ÖZÜNEL

Türk Sinemasında Bir Kadim Kahraman: Köroğlu Ve Yansımaları

Doç. Dr. Sıtkı Bahadır TUTU

Türkiye'de Köroğlu Anlatılarının Müzik Katmanları Hakkında Yapılan Çalışmalar Ve Yöntem Sorunları

16.35- 16.45 / KAHVE ARASI

IV. OTURUM PEMBE SALON
16.45- 17.15

KÖROĞLU ANLATMALARININ ERMENİ VARYANTLARI ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Prof. Dr. Ali YAKICI / Oturum Başkanı

Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN

Köroğlu Anlatmalarının Ermeni Varyantları Hakkında Çalışmalar

Dr. Enver UZUN

Elyas Muşegyan'ın "Nağmeler" Kitabı (Köroğlu Destanı) Üzerine Yapılan Çalışmalar

VIII. OTURUM PEMBE SALON
13.00- 14.15

AZERBAYCAN VE İRAN'DA KÖROĞLU ÇALIŞMALARI

Oturum Başkanları

Prof. Dr. Zekeriya KARADAVUT, Prof. Dr. Cabbar İŞANKUL

Prof. Dr. Muhtar KAZIMOĞLU

Azerbaycan'da Köroğlu Çalışmalarının Dünü, Bugünü, Yarını

Prof. Dr. Ramazan QAFARLI

"Köroğlu" Eposunun Azerbaycan'da Yayınlanması Ve İncelenmesi Tarihi Kısaca Gezi

Prof. Dr. İsmet ÇETİN

Türkiye'de Azerbaycan Sahası Köroğlu Çalışmaları

Ali BARAZANDEH TÜRK

Geçmişinden Günümüze İran'da Köroğlu

Ok. Fazıl ÖZDAMAR

Köroğlu'nun İran Türkleri Anlatmaları Üzerine Türkiye'de Yapılan Çalışmaların Dünü, Bugünü, Yarını

14.15-14.30 KAHVE ARASI

IX. OTURUM PEMBE SALON
14.30-15.15

RUSYA, GÜRCİSTAN VE KIRIM'DA KÖROĞLU ÇALIŞMALARI

Oturum Başkanları

Prof. Dr. Aii DUYMAZ, Doç. Dr. Kuannyshbek KENZHALIN

Doç. Dr. Muvaffak DURANLI

Rusya'da Köroğlu Çevirileri Ve Yayınlarının Genel Değerlendirmesi

Makvala KHAREBAVA

Gürcistan'da Yapılan Köroğlu Çalışmalarının Dünü, Bugünü, Geleceği

Doç. Dr. Ranetta GAFAROVA

Kırım Tatar Folklorunda Köroğlu Anlatıları İle İlgili Yapılan Çalışmaların Dünü, Bugünü Ve Yarını

15.15- 15.25 KAHVE ARASI

V. OTURUM PEMBE SALON
17.15-1745

DOĞU TÜRKİSTAN'DA (ÇİN) KÖROĞLU ÇALIŞMALARI

Prof. Dr. ALI YAKICI / Oturum Başkanı

Doç. Dr. Adem ÖGER

Çin'de Emir Göroğlu Destanı Üzerine Yapılan Çalışmalar

Prof. Dr. Alimcan İNAYET

Emir Göroğlu Destanı Üzerinde Türkiye'de Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi

19.00 AKŞAM YEMEĞİ / GÖLCÜK

X. OTURUM PEMBE SALON
15.25-16.10

BALKANLAR'DA (MAKEDONYA) KÖROĞLU ÇALIŞMALARI

Oturum Başkanları

Prof. Dr. Metin EKİCİ, Prof. Dr. Ramazan QAFARLI

Yrd. Doç. Dr. Rabia UÇKUN

Balkanlarda Köroğlu Anlatılarıyla İlgili Ülkemizde Yapılan Çalışmaların Dünü, Bugünü Ve Yarını

Hamdi HASAN

Makedonya'da Yapılan Köroğlu İle İlgili Çalışmaların Dünü Bugünü Ve Yarını

Yrd. Doç. Dr. Selçuk Kürşad KOCA

Makedonya'da Köroğlu Anlatıları İle İlgili Yapılan Çalışmaların Dünü, Bugünü Ve Yarını

16.10-16.20 KAHVE ARASI

XI. OTURUM PEMBE SALON
16.20-17.05

BALKANLAR'DA (BULGARİSTAN, GAGAUZ YERİ) KÖROĞLU ÇALIŞMALARI

Oturum Başkanları

Prof. Dr. Alimcan İNAYET, Doç. Dr. Muvaffak DURANLI

Yrd. Doç. Dr. Nevriye ÇUFADAR

Bulgaristan'da Yapılan Köroğlu Anlatmaları İle İlgili Çalışmaların Dünü, Bugünü, Yarını (Bulgaristan'ın Kuzeydoğu Bölgesinde Köroğlu Halk Anlatmalarının Yorumu)

Yrd. Doç. Dr. Atif AKGÜN

Türkiye'de Yapılan Bulgaristan'da Köroğlu Anlatıları İle İlgili Çalışmaların Dünü, Bugünü, Geleceği

Doç. Dr. Liubovi ÇİMPOEŞ

Gagauzlarda "Köroğlu" Destanının Zaman Ve Mekâna Göre Değişmesi

17.05- 17.20 KAHVE ARASI

XII. OTURUM MAVİ SALON
17.20- 18.30

DEĞERLENDİRME VE KAPANIŞ OTURUMU

Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM

Prof. Dr. Metin EKİCİ

Doç. Dr. Liubovi ÇİMPOEŞ

ÇALIŞTAY SONUÇ BİLDİRGESİNİN OKUNMASI

19.00 AKŞAM YEMEĞİ / TAŞHAN

Notlar: